

Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Mr Dylan J. Williams
Prif Weithredwr – Chief Executive
CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfeydd y Cyngor - Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn - Anglesey
LL77 7TW

Ffôn / tel (01248) 752500
Ffacs / fax (01248) 750839

RHYBUDD O GYFARFOD	NOTICE OF MEETING
PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL	CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE
DYDD MAWRTH, 17 MEDI 2024 am 2.00 y. p.	TUESDAY 17 SEPTEMBER 2024 at 2:00 p.m.
YSTAFELL BWYLLGOR, SWYDDFEYDD Y CYNGOR AC YN RHITHIOL DRWY ZOOM	COMMITTEE ROOM, COUNCIL OFFICES AND VIRTUALLY VIA ZOOM
Swyddog Pwyllgor	Ann Holmes 01248 752518 Committee Officer

AELODAU / MEMBERS

Cynghorwyr / Councillors:-

PLAID CYMRU / THE PARTY OF WALES

Geraint Bebb, Dyfed Wyn Jones (***Is-Gadeirydd***), Jackie Lewis, Llio A. Owen, Alwen Watkin, Sonia Williams, Arfon Wyn

Y GRWP ANNIBYNNOL / THE INDEPENDENT GROUP

Ieuan Williams

LLAFUR CYMRU/ WELSH LABOUR

Keith Roberts

ANNIBYNNWYR MÔN / ANGLESEY INDEPENDENTS

Douglas M. Fowlie (***Cadeirydd***), Aled Morris Jones (Democratiaid Rhyddfrydol Cymru/Welsh Liberal Democrats), R. Llewelyn Jones

AELODAU CYFETHOLEDIG (Gyda hawl pleidleisio ar faterion Addysg) / CO-OPTED MEMBERS (With voting rights when dealing with Educational matters)

John Tierney (Yr Eglwys Gatholig / The Catholic Church)

Wenda Owen (Yr Eglwys yng Nghymru / The Church in Wales)

Gillian Thompson (Rhiant Llywodraethwr – Sector Ysgolion Cynradd/Parent Governor – Primary Schools Sector)

Gwag/Vacant (Rhiant Llywodraethwr – Sector Ysgolion Uwchradd ac ADY/Parent Governor-Secondary Schools Sector and ALN)

Nodwch os gwelwch yn dda fod cyfarfodydd y Pwyllgor yn cael eu ffrydio ar gyfer eu darlledu'n fyw a'u darlledu ar wefan y Cyngor. Mae'r Awdurdod yn Rheolydd Data dan y Ddeddf Diogelu Data a bydd data a gesglir yn ystod y ffrydio byw hwn yn cael ei gadw'n unol â pholisi cyhoeddedig yr Awdurdod.

R H A G L E N

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb gan unrhyw Aelod neu Swyddog parthed unrhyw eitem o fusnes.

2 COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL (Tudalennau 1 - 10)

Cyflwyno cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 13 Mehefin 2024.

3 MONITRO PERFFORMIAD:CERDYN SGORIO CH1 2024/25 (Tudalennau 11 - 24)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid.

4 ADRODDIAD PERFFORMIAD BLYNYDDOL 2023/24 (Tudalennau 25 - 56)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid.

5 BLAEN RAGLEN WAITH (Tudalennau 57 - 64)

Cyflwyno adroddiad y Rheolwr Sgrwtini.

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 13 Mehefin 2024 yn yr Ystafell Bwyllgor ac ar Zoom

YN BRESENNOL: Cynghorydd Douglas Fowlie (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Dyfed Wyn Jones (Is-gadeirydd)

Y Cynghorwyr Geraint Bebb, Aled M. Jones, R. Llewelyn Jones, Jackie Lewis, Llio A. Owen, Keith Roberts, Ieuan Williams, Sonia Williams, Alwen Watkin, Arfon Wyn.

Aelod Cyfetholedig: Mr John Tierney (Yr Eglwys Gatholig)

Aelodau Portffolio

Y Cynghorwyr Llinos Medi (Arweinydd ac Aelod Portffolio Datblygu Economaidd), Gary Pritchard (Dirprwy Arweinydd ac Aelod Portffolio Tai, Plant a Gwasanaethau Ieuentid), Robin Williams (Dirprwy Arweinydd ac Aelod Portffolio Cyllid), Neville Evans (Aelod Portffolio Hamdden, Twristiaeth a Morwrol), Carwyn Jones (Aelod Portffolio Busnes Corfforaethol a Phrofiad y Cwsmer), Dafydd Roberts (Aelod Portffolio Addysg a'r Gymraeg), Nicola Roberts (Aelod Portffolio Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Newid Hinsawdd), Dafydd Rhys Thomas (Aelod Portffolio Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo).

WRTH LAW: Prif Weithredwr
Dirprwy Brif Weithredwr
Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151
Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol
Pennaeth Democratiaeth (DS)
Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid (CE)
Rheolwr Rhaglen Cynllunio Corfforaethol a Pherfformiad (GP)
Prif Swyddog Eiddo ac Asedau (MH)
Rheolwr Sgriwtini (AGD)
Swyddog Pwyllgor (ATH)
Swyddog Gweddarlledu (FT)

Ymddiheuriadau: Wenda Owen (Aelod Cyfetholedig - Yr Eglwys yng Nghymru), Gillian Thompson (Aelod Cyfetholedig – Rhiant Lywodraethwr yn y Sector Ysgolion Cynradd) Y Cynghorydd Alun Roberts (Aelod Portffolio Gwasanaethau Oedolion a Diogelwch Cymunedol).

HEFYD BRESENNOL: Swyddog Sgriwtini (EA)

1 DATGAN DIDDORDEB

Bu i'r Cynghorydd Jackie Lewis ddatgan diddordeb personol pan drafodwyd eitem 5 oherwydd ei bod yn cael ei chyflogi gan Fenter Môn, menter y cyfeirir ati yn y Ddogfen Gyflawni.

2 COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfodydd blaenorol y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 27 Chwefror, 2024, 12 Mawrth, 2024 a 21 Mai 2024 (ethol Cadeirydd ac Is-gadeirydd) a chadarnhawyd eu bod yn gywir.

3 MONITRO PERFFORMIAD: CERDYN SGORIO CORFFORAETHOL CH4 2023/24

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid sy'n cynnwys y Cerdyn Sgorio Corfforaethol ar gyfer Chwarter 4 2023/24 i'w ystyried gan y Pwyllgor. Mae'r adroddiad cerdyn sgorio yn portreadu sefyllfa diwedd blwyddyn 2023/24 yn erbyn amcanion llesiant y Cyngor.

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cynghorydd Carwyn Jones, Aelod Portffolio Busnes Corfforaethol a Phrofiad y Cwsmer fel yr adroddiad cerdyn sgorio Ch4 â'r perfformiad gorau ers cyflwyno'r cerdyn sgorio fel adnodd rheoli perfformiad gyda 92% o'r dangosyddion perfformiad yn rhagori o 5% ar eu targedau ar gyfer y flwyddyn. Cyfeiriodd at enghreifftiau penodol o berfformiad nodedig gan gynnwys o fewn Gwasanaethau Oedolion, Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a'r Gwasanaeth Digartrefedd lle'r oedd y perfformiad wedi cyrraedd neu ragori ar y targedau ar gyfer y flwyddyn. Roedd enghreifftiau eraill o berfformiad da i'w gweld mewn perthynas â chanran y disgyblion a aseswyd yn y Gymraeg ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen (100%), nifer yr eiddo a ddaeth yn ôl i ddefnydd (71 yn erbyn targed o 50) a'r rhaglen NERS lle'r oedd 81% o'r cleientiaid a oedd yn mynychu'r rhaglen yn teimlo ei bod wedi bod o fudd i'w hiechyd. Roedd dangosyddion Cynllunio a Rheoli Gwastraff hefyd wedi cyrraedd eu targedau. Mae'r adroddiad yn tynnu sylw at rai o'r heriau sy'n weddill o ran prosesu ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth ac ymateb iddynt, canran y rhai sy'n gadael Blwyddyn 11 sy'n cael eu hystyried yn NEET a'r nifer cyfartalog o ddiwrnodau a gymerir i ddarparu Grant Cyfleusterau i'r Anabl (DFG) lle nad oedd targedau wedi'u cyrraedd. Bydd y meysydd hyn yn cael eu monitro gan y Tîm Arweinyddiaeth i sicrhau gwelliannau i'r dyfodol.

Diolchodd y Pwyllgor i Swyddogion a staff am eu cyfraniad tuag at adroddiad cerdyn sgorio diwedd blwyddyn cadarnhaol a nododd yr Aelodau yr enghreifftiau o berfformiadau nodedig yn ystod y flwyddyn. Wrth graffu ar yr adroddiad dyma'r pwyntiau a drafodwyd gan y Pwyllgor -

- Tanberfformiad Dangosydd 3 (NEET) - roedd 4% yn is na'r targed ac yn ostyngiad o gymharu â pherfformiad y ddwy flynedd flaenorol. Gofynnwyd cwestiynau am y cyd-destun i'r dangosydd, y rhesymau dros fetu'r targed yn ogystal â'r mesurau lliniaru sydd yn eu lle i atal y gostyngiad a gwella'r perfformiad yn y maes hwn.
- Y trefniadau ar gyfer sicrhau bod dylanwad cadarnhaol ar y dangosyddion hynny lle mae'r perfformiad presennol ar y targed ond lle mae'r duedd ar i lawr.
- Perfformiad dangosydd 09 (canran yr ymatebion i geisiadau Rhyddid Gwybodaeth o fewn yr amserlen) oedd yn 80%, sef 10% yn is na'r targed. Awgrymwyd dulliau posibl i wella perfformiad trwy ganolbwyntio ar ddatgelu rhagweithiol, eglurder a hygyrchedd, cyfathrebu ac adborth a thrafod ceisiadau sylfaenol yn effeithlon, a chyfeiriwyd at ddau gyhoeddiad fel ffynonellau gwybodaeth/astudiaethau achos y gellid edrych arnynt i wella'r ffordd yr ymdrinnir â cheisiadau Rhyddid Gwybodaeth ac i roi sylw i'r rhai sy'n dal heb eu hateb.

- Tanberfformiad parhaus dangosydd 28 (gwaith DFGs) a ph'un ai a yw'r ffaith nad yw contractwyr ar gael a chyfyngiadau cyllidebol yn effeithio ar y perfformiad. Gofynnwyd cwestiynau hefyd ynghylch ymgysylltu a chyfathrebu â sefydliadau busnes a'r cyhoeddusrwydd a roddwyd i gyfleoedd i gael eu cynnwys ar y rhestr contractwyr ar gyfer gwaith addasu a ph'un ai a yw'r broses yn agored i gontractwyr bach yn ogystal â chontractwyr mawr.
- Nodwyd perfformiad rhagorol dangosyddion rheoli gwastraff 31-34. Roedd 97.5% o'r strydoedd a arolygwyd yn lân heb unrhyw wastraff ac mae achosion o dipio anghyfreithlon yn dal i gael eu clirio o fewn diwrnod. Mynegwyd gwerthfawrogiad o waith y gwasanaethau casglu gwastraff / ailgylchu a glanhau strydoedd gyda chais fod y Pwyllgor yn diolch i'r staff perthnasol. Yng nghyd-destun rheoli gwastraff, cyfeiriwyd hefyd at gyflwr gwael llawer o flychau ailgylchu a biniau olwynion, roedd rhai wedi eu difrodi a'u hymylon wedi'u torri a allai arwain at ddamwain neu anaf. Awgrymwyd y dylid darparu cynwysyddion gwastraff newydd i gartrefi Môn.
- Y cynnydd o ran cyfradd y bobl hŷn (65 oed neu hŷn) y mae'r Awdurdod yn eu cefnogi mewn cartrefi gofal fesul 1,000 o'r boblogaeth 65 oed neu hŷn ar 31 Mawrth (dangosydd 18) a'r pwysau yn sgil hynny ar y gwasanaeth. Gofynnwyd cwestiynau am y trefniadau sydd ar waith i reoli'r pwysau o safbwynt staff a chyllidebau.
- Y galw cynyddol a'r pwysau ar rai meysydd gwasanaeth o gymharu ag eraill a sut mae'r rhain yn cael eu hystyried fel rhan o drefniadau rheoli perfformiad y Cyngor.
- Y tanwariant a ragwelir o £1.740m ar gyllideb 2023/24 ac i ba raddau y bydd y tanwariant hwn yn cynorthwyo'r Cyngor ym mlwyddyn ariannol 2024/25.

Ymatebodd swyddogion i'r pwyntiau a godwyd fel a ganlyn –

- Cyhoeddwyd y dangosydd NEET gan Gyrfa Cymru ar ôl cymryd ciplun o'r rhai sy'n gadael ysgol a oedd yn NEET ar 31 Hydref 2023 ac a oedd yn gadael Blwyddyn 11 ym mis Gorffennaf 2023. O'r 645 o oedd yn gadael Blwyddyn 11, nodwyd bod 26 yn NEET gyda 10 o'r bobl ifanc hynny ar gwrs Gyrfa Cymru ac 16 heb fod yn barod ar gyfer addysg am resymau personol a/neu feddygol. Mae gan yr Awdurdod wybodaeth fanwl am nifer y rhai sy'n gadael Blwyddyn 11 nad ydynt mewn addysg, hyfforddiant na chyflogaeth a system gadarn i fonitro pob person ifanc NEET 16-18 oed. Mae gwaith y Cydlynnydd Ymgysylltu a Chynnydd a'i thîm o gynghorwyr allgymorth wedi cael dylanwad cadarnhaol ar y ffigurau ac mae hyn yn galonogol. Mae'r ffofws ar nodi pobl ifanc sy'n NEET yn gynnwys cyn cyhoeddiad cipolwg Gyrfa Cymru ynghyd ag ymyrraeth amserol a gefnogir gan baneli ymyrraeth gynnwys y cyfeirir pobl ifanc NEET i'w sylw.
- Gall ffactorau tymhorol ddylanwadu ar adroddiadau perfformiad bob chwarter e.e. dangosydd 32 (canran y gwastraff sy'n cael ei aildefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio) lle mae'r perfformiad yn Ch4 yn Wyrdd ond mae'r duedd i lawr o gymharu â Ch3 sy'n cynnwys misoedd y gaeaf. Yn draddodiadol mae'r gaeaf yn gyfnod sy'n perfformio'n well ar gyfer ailgylchu gwastraff oherwydd natur y gwastraff a gynhyrchir yn ystod y cyfnod hwn, yn enwedig adeg y Nadolig. Mae cynnwys a fformat y cerdyn sgorio corfforaethol yn cael eu hadolygu ar gyfer 2024/25 a gallai hyn arwain at fesur tueddiadau yn erbyn targedau blynyddol yn hytrach na chwarterol trwy'r saeth i lawr / i fyny i roi darlun cliriach o'r tueddiadau.

Gofynnodd y Pwyllgor am ystadegau perfformiad yn erbyn targedau blynyddol i'w alluogi i gymharu tueddiadau o flwyddyn i flwyddyn yn well.

- Y llynedd cafodd 854 o geisiadau Rhyddid Gwybodaeth eu hadrodd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio gyda bron i 5,000 o gwestiynau o fewn y ceisiadau hynny. Er y bu cynnydd graddol yn nifer y ceisiadau ers cyflwyno'r ddeddfwriaeth, ar gyfer 2023/24 bu cynnydd yn nifer y ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth i 1,002 a chynnydd sylweddol yn nifer y cwestiynau i 6,300. Mae rhai gwasanaethau yn destun llawer mwy o geisiadau Rhyddid

Gwybodaeth nag eraill oherwydd eu bod yn cael effaith ar fywydau pobl ac mae angen targedu'r rhain. Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wedi cymeradwyo hyn. Un o'r camau lliniaru sy'n cael eu cymryd yw uwchraddio swydd y Swyddog Gwybodaeth a Chwynion Corfforaethol sy'n cael ei hysbysebu ar hyn o bryd gyda threfniadau dros dro yn y cyfamser i gasglu'r data perthnasol, ynghyd â datblygu'r CRM. Er mai ffocws y prosiect CRM ar hyn o bryd yw'r broses gwyno, pan fydd adnoddau'n caniatáu, bydd gwaith yn dechrau ar y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth. Y nod yw creu dangosfwrdd a fydd ar gael i bob Rheolwr Gwybodaeth, h.y. Cyfarwyddwyr a Phenaethiaid Gwasanaeth, fel bod modd iddynt weld cerdyn sgorio yn ddyddiol a fydd yn dangos ceisiadau, amserlenni, cynnydd ac ymatebion hwyr. Cytunir ar y dangosfwrdd gan y Tîm Arweinyddiaeth a fydd yn meddu ar yr holl ddata ac yn gallu nodi unrhyw bwyntiau sydd angen sylw. Mae'r capasiti wedi cael ei ystyried gan fod y gwaith o gasglu gwybodaeth a drafftio ymatebion ar hyn o bryd yn cael ei wneud gan swyddogion o fewn y gwasanaethau a hynny'n ychwanegol at eu dyletswyddau o ddydd i ddydd. Mae datgelu gwybodaeth yn rhagweithiol yn rhywbeth y mae'r Cyngor wedi bod yn ei wneud gyda gwasanaethau yn sgil argymhelliad y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ac mae'n cynnwys dadansoddi ceisiadau, nodi themâu cyffredin, ac asesu p'un ai y gellir cyhoeddi data sy'n diwallu'r anghenion gwybodaeth hynny fel mater o drefn. Er nad yw datgelu'n rhagweithiol yn atal cyflwyniadau Rhyddid Gwybodaeth, gall helpu i leihau nifer y ceisiadau drwy gyfeirio pobl at wybodaeth sydd ar gael trwy ddulliau eraill.

- Prinder contractwyr yw un o'r prif ffactorau o ran tanberfformiad dangosydd 28 (cyflwyno DFGs yn brydlon) boed yn fân waith atgyweirio neu'n addasiadau sylweddol. Mae'r Gwasanaeth Tai wedi adolygu'r fframwaith caffael ac wedi ymgysylltu â chontractwyr lleol gan arwain at ehangu'r rhestr o gontractwyr y mae'r gwasanaeth yn gweithio gyda nhw o 7 i 14 ar gyfer mân waith ac o 8 i 14 ar gyfer gwaith mawr. Gobeithio y bydd yn helpu i sicrhau bod gwaith a ariennir gan grantiau DFG yn cael ei wneud yn gynt a bod perfformiad yn gwella. Yn ôl yr arwyddion cynnar ar gyfer chwarter cyntaf 2024/25 mae nifer y diwrnodau a gymerwyd i wneud gwaith DFG wedi gostwng o'r hyn a gofnodwyd yn Ch4 2023/24. Mewn perthynas â'r dull o ymgysylltu â busnesau a chontractwyr, dywedodd y Rheolwr Rhaglen Cynllunio Corfforaethol a Pherfformiad fod hwnnw'n fater y byddai'r Gwasanaeth Tai yn gallu adrodd arno ar wahân.
- Bod y Cyngor yn ymgysylltu â WRAP Cymru ar hyn o bryd ynglŷn â dadansoddi perfformiad a'r dull o ymdrin â gwastraff ac ailgylchu, gyda'r bwriad o wneud gwelliannau pellach a fydd yn gosod y cyfeiriad ar gyfer cynlluniau'r Cyngor yn y dyfodol. Er bod y pwynt a wnaed am beryglon cynwysyddion gwastraff/ailgylchu a ddifrodwyd wedi'i nodi, mae'r cyfyngiadau cyllidebol presennol yn golygu nad yw'n bosibl darparu cynwysyddion newydd i bob cartref. Fodd bynnag, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i atgyweirio/amnewid cynwysyddion gwastraff ac ailgylchu sydd wedi torri ar gais yn unol â'r polisi casglu gwastraff. Caiff gwasanaeth casglu gwastraff a glanhau strydoedd y Cyngor ei wneud o dan gontract gan Biffa a dylid cyfleu diolchiadau'r Pwyllgor i'w staff.
- Mae Arolygiaeth Gofal Cymru yn gosod safonau ar gyfer cymarebau staffio mewn cartrefi gofal er mwyn sicrhau bod digon o staff i ddiwallu anghenion preswylwyr cartrefi gofal. Mae'r data'n dangos bod nifer y bobl sy'n dechrau cael gofal preswyl ac yn gadael gofal preswyl wedi cynyddu'n sylweddol ers y pandemig gyda mwy o bobl yn dechrau cael gofal am gyfnodau byrrach nag a fu yn flaenorol sy'n effeithio ar ffigur y perfformiad. Mae lefelau staffio priodol yn eu lle i ymateb i'r anghenion hynny.
- O safbwynt rheoli'r galw a'r pwysau o ran adnoddau ar wasanaethau, ystyrir cymryd agwedd fwy integredig tuag at gyllidebau ac arbedion effeithlonrwydd sy'n ystyried newidiadau demograffig a'r amodau economaidd-gymdeithasol ar yr Ynys gan gynnwys amrywiadau lleol. Mae lefelau'r galw yn cael eu hystyried fel mater o drefn mewn trafodaethau am berfformiad gyda Phenaethiaid Gwasanaeth oherwydd gall cynnal perfformiad weithiau fod yn heriol oherwydd y galw. Mae dangos newidiadau yn y galw a'r tueddiadau yn ei ddogfennau yn rhywbeth y mae'r Cyngor wedi cydnabod bod angen iddo

ei wneud yn gliriach ac mae'n elfen a fydd yn cael ei chynnwys yng ngherdyn sgorio newydd 2024/25 a fydd yn ceisio dangos sut mae lefelau'r galw yn newid a sut mae hynny yn ei dro yn dylanwadu ar berfformiad tymor byr a thueddiadau tymor hir mewn meysydd allweddol fel digartrefedd, gofal oedolion ac addysg.

- Mae'r tanwariant a ragwelir o £1.740m ar gyllideb 2023/24 yn golygu y bydd balansau cyffredinol y Cyngor yn cynyddu ar sail y swm hwnnw. Rhoddodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Adran 151 drosolwg o sefyllfa bresennol balansau cyffredinol y Cyngor sydd, ar ôl ystyried symudiadau i mewn ac allan o'r balansau, yn dangos bod oddeutu £11m ar gael i'r Cyngor i liniaru risgiau. Dywedodd y Swyddog Adran 151 y bydd balansau'r Cyngor, yr argymhellwyd eu cynnal ar 5% o'r gyllideb referniw net, yn rhoi mwy o gyfle/opsiynau i'r Cyngor wrth bennu cyllideb 2025/26 y disgwylir iddi fod yn heriol ac y gellid ei ddefnyddio i gydbwysu'r gyllideb os oes angen. Er y cydnabyddir nad yw defnyddio balansau cyffredinol i fynd i'r afael â bwloch yn y gyllideb yn ateb tymor hir i ddiffyg cyllid, mae'r balansau'n helpu i gryfhau sefyllfa ariannol y Cyngor a'i allu i ddelio â heriau cyllido yn y tymor byr.

Ar ôl adolygu'r Cerdyn Sgorio Corfforaethol ar gyfer Ch4 2023/24 ac ar ôl nodi ymatebion Swyddogion i'r pwyntiau trafod a godwyd, penderfynwyd –

- **Nodi adroddiad y Cerdyn Sgorio Corfforaethol ar gyfer Ch4 2023/24 yn cynnwys y meysydd y mae'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn eu harchwilio er mwyn rheoli a sicrhau gwelliannau pellach yn y dyfodol mewn perthynas ag ymateb yn brydlon i geisiadau rhyddid gwybodaeth, canran y rhai sy'n gadael Blwyddyn 11 sy'n NEET a nifer y dyddiau y mae'n ei gymryd ar gyfartaledd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl.**
- **Argymhell adroddiad y cerdyn sgorio a'r mesurau lliniaru a amlinellwyd i'r Pwyllgor Gwaith.**
Camau ychwanegol –
 - **Bod y Pwyllgor yn cael gwybodaeth am yr ystadegau perfformiad yn erbyn targedau blynyddol er mwyn iddo allu cymharu tueddiadau o flwyddyn i flwyddyn.**
 - **Gofyn i'r Prif Weithredwr ar ran y Pwyllgor ysgrifennu at Brif Weithredwr a Rheolwr Ardal Biffa i gyfleu gwerthfawrogiad y Pwyllgor a diolch am y gwaith a wnaed ar Ynys Môn gan staff casglu gwastraff a glanhau strydoedd Biffa.**

4 HUNANASESIAD CORFFORAETHOL BLYNYDDOL 2023/24

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid sy'n cynnwys adroddiad hunanasesu blynyddol y Cyngor ar gyfer 2023/24 i'w ystyried gan y Pwyllgor.

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cynghorydd Carwyn Jones, Aelod Portffolio Busnes Corfforaethol a Phrofiad y Cwsmer fel y trydydd adroddiad hunanasesu a baratowyd gan y Cyngor o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau 2021. Mae'r adroddiad yn darparu sail dystiolaeth ar gyfer sut mae'r Cyngor wedi perfformio dros y flwyddyn gan ddefnyddio'r adnoddau sydd ar gael wrth reoli a lliniaru risgiau cysylltiedig. O'r saith maes allweddol y canolbwyntir arnynt yn yr hunanasesiad, asesir bod pedwar maes (cynllunio gwasanaethau, cynllunio ariannol, cynllunio'r gweithlu a rheoli perfformiad) yn rhagori ar ddisgwyliadau tra asesir bod tri maes (rheoli asedau, caffael a rheoli contractau, a rheoli risg ac archwilio) yn bodloni disgwyliadau. Yn ogystal â hyn, mae'r adroddiad yn nodi bod lle i wella a monitro sawl maes yn ystod 2024/25.

Wrth ystyried yr adroddiad, trafodwyd y pwyntiau canlynol gan y Pwyllgor -

- Y cynllun gweithredu a'r amserlenni i sicrhau gwelliant parhaus o ran rheoli asedau sy'n faes a asesir fel un sy'n bodloni disgwyliadau (melyn).
- P'un ai y gellir rhoi sicrwydd y bydd y tri maes allweddol a aseswyd fel rhai sy'n bodloni disgwyliadau yn parhau i wella.
- O ran caffael a rheoli contractau, gofynnwyd am eglurhad o'r contract cyfreithiol arbenigol gwerth £3m.

Ymatebodd swyddogion i'r pwyntiau a godwyd fel a ganlyn –

- Bod Cynllun Strategol Rheoli Asedau newydd ar gyfer 2024 i 2029 wedi'i gymeradwyo gan y Cyngor ym mis Mai 2024. Mae'n canolbwyntio ar bedwar maes blaenoriaeth allweddol mewn perthynas ag addasrwydd asedau'r Cyngor, cynaliadwyedd ei asedau, cydweithredu wrth gynllunio a rheoli asedau fel adnodd corfforaethol, a chynllunio asedau sy'n cael ei yrru gan ddata. Mae'r rhain yn nodi nifer o gamau i'w cymryd i wella trefniadau rheoli asedau'r Cyngor. Dyddiau cynnar yw hi o ran gweithredu'r Cynllun sy'n rhychwantu'r tymor canolig, ac mae'r amserlenni ar gyfer y camau a nodwyd yn cael eu pennu. Y flaenoriaeth yw sefydlu cronfa ddata gadarn o wybodaeth am asedau a fydd yn sbarduno camau dilynol yn y meysydd blaenoriaeth eraill.
- Bod arbenigwr caffael allanol yn edrych ar drefniadau caffael presennol y Cyngor i weld a yw'n barod ar gyfer y newidiadau sylweddol sydd i'w cyflwyno i drefn gaffael y sector cyhoeddus ym mis Hydref 2024 yn sgil y Ddeddf Gaffael newydd a fydd hefyd yn berthnasol yng Nghymru. Maent wedi datblygu cynllun gweithredu dwy flynedd ar gyfer gwelliannau sy'n canolbwyntio ar greu strategaeth gaffael newydd a'i hintegreiddio i gynlluniau gwasanaeth a'r drefn lywodraethu. Bydd rheoliadau newydd yn cael eu cynnwys yng Nghyfansoddiad y Cyngor, creir llawlyfr caffael ar gyfer staff, diffinnir rolau a chyfrifoldebau, strwythur a sgiliau'r tîm Caffael, cesglir data ac adroddir ar berfformiad ar weithgarwch caffael. Gofynnwyd hefyd i'r arbenigwr caffael allanol ddarparu cymorth i gyflawni'r cynllun gweithredu.
- Bod rheoli risg sydd ar hyn bryd yn dod o fewn y Gwasanaeth Archwilio Mewnol yn cynnwys trefniadau ar gyfer adolygu cofrestrî risg corfforaethol a gwasanaeth a sicrhau eu bod yn cael eu diweddarau yn ogystal â bod y Pennaeth Archwilio a Risg yn adrodd yn rheolaidd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Mae swydd y Rheolwr Risg yn wag ar hyn o bryd gan fod deiliad y swydd wedi gadael i wneud swydd arall yn y Cyngor. Mae'r swydd wag wedi rhoi cyfle i adolygu lle mae'r cyfrifoldeb rheoli risg o fewn strwythur y Cyngor.

Dywedodd y Prif Weithredwr fod integreiddio gwaith adolygu cyllidebau, monitro'r galw a rheoli perfformiad gyda phrosesau rheoli risg y Cyngor fel rhan naturiol o waith o ddydd i ddydd yn hanfodol gan y gall amgylchiadau newid yn gyflym o ganlyniad i ddeddfwriaeth neu amodau cyllido. Bydd angen gwneud gwaith pellach i integreiddio'r prosesau hynny ond bydd yn talu ar ei ganfed wrth i'r Cyngor wneud penderfyniadau gwell a mwy amserol.

Gwnaed cais gan y Pwyllgor fod cynlluniau gweithredu'n cael eu darparu, ymhen chwe mis, ar gyfer y tri maes allweddol a aseswyd fel rhai sy'n bodloni disgwyliadau, i weld faint o gynnydd a wnaed a bod yr Hunanasesiad Corfforaethol yn dangos sut mae'r camau a gymerwyd wedi sicrhau bod y tri maes allweddol hynny mewn sefyllfa lle maent hefyd yn rhagori ar ddisgwyliadau.

Wrth gydnabod ei bod yn bwysig i'r Pwyllgor gael sicrwydd bod cynnydd yn cael ei wneud, dywedodd y Prif Weithredwr y bydd y Cyngor yn ail hanner 2025 yn cael ei asesu gan banel perfformiad lle bydd panel annibynnol a drefnir gan y Cyngor yn asesu i ba raddau y mae'r Cyngor yn bodloni gofynion perfformiad. Bydd y gwaith asesu corfforaethol yn ogystal â'r diweddiadau cynnydd dilynol yn rhoi tystiolaeth bwysig i'r panel bod y Cyngor wedi ymrwymo i wella perfformiad yn barhaus.

- Bod y gwaith caffael mewn perthynas â'r contract cyfraith arbenigol yn cyfeirio at waith cyfreithiol a gomisiynwyd o ran datblygiadau strategol cymhleth ar raddfa fawr megis Porthladd Rhydd Ynys Môn neu Wylfa Newydd sydd angen mewnbwn arbenigol yn ychwanegol at gapasiti/arbenigedd gwasanaethau cyfreithiol y Cyngor. Mae gwasanaeth arbenigol o'r fath yn cael ei gaffael yn unol â fframwaith caffael Llywodraeth Cymru ond os nad yw'r arbenigedd gofynnol ar gael o dan y Fframwaith, bydd y Cyngor yn caffael y gwaith allanol y byddai'r gwasanaeth cleientiaid yn ei wneud gyda chymorth gwasanaethau cyfreithiol y Cyngor. Mewn ymateb i gwestiwn gan aelod o'r Pwyllgor ynghylch a oedd gwybodaeth ar gael am y gwaith a gomisiynwyd a manylion y costau, cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro fod yr wybodaeth honno ar gael ac yn cael ei darparu fel rhan o'r broses her gwasanaeth. Gall Aelod ofyn am weld y wybodaeth a fyddai'n cael ei hystyried o dan ddarpariaethau Rhyddid Gwybodaeth gan ei bod yn debygol o gynnwys gwybodaeth fasnachol sensitif sy'n ymwneud â'r cwmnïau a gomisiynir. Mewn ymateb i gwestiynau pellach ynghylch cyfiawnhau'r gost o £3m, dywedodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro na fyddai'r Cyngor yn debygol o allu recriwtio gweithwyr proffesiynol cyfreithiol arbenigol yn barhaol ar sail cyfraddau cyflog y sector cyhoeddus ac mai'r ffordd orau ymlaen fyddai comisiynu cymorth cyfreithiol allanol i fodloni'r gofynion arbenigol penodol.

Ar ôl craffu ar y dogfennau, penderfynodd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol gymeradwyo Hunanasesiad Corfforaethol Blynnyddol 2024 i'w ystyried ymhellach gan y Pwyllgor Gwaith.

Camau ychwanegol –

- Bydd y Pwyllgor yn cael ei diweddarau ymhen chwe mis ynghylch y cynnydd a wnaed ar y camau gweithredu mewn perthynas â'r tri maes allweddol a aseswyd fel rhai sy'n bodloni disgwyliadau (yn hytrach na rhagori ar ddisgwyliadau).
- Bod yr Adroddiad Hunanasesiad Corfforaethol ar gyfer 2024/25 yn dangos sut mae'r camau a gymerwyd wedi cynorthwyo'r tri maes allweddol hynny ragori ar y disgwyliadau.
- Bod gwybodaeth am y gwaith a gomisiynwyd a'r costau mewn perthynas â ffioedd cyfreithiol allanol ar gael i'r Cynghorydd A.M. Jones fel cais Rhyddid Gwybodaeth a bod copiau'n cael eu darparu i aelodau'r Pwyllgor.

5 DOGFEN GYFLAWNI FLYNYDDOL 2024/25

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid sy'n cynnwys y Ddogfen Gyflawni Flynyddol ar gyfer 2024/25 i'w hystyried gan y Pwyllgor.

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cynghorydd Carwyn Jones, Aelod Portffolio Busnes Corfforaethol a Phrofiad y Cwsmer fel un sy'n nodi ffrydiau gwaith allweddol y Cyngor ar gyfer 2024/25 a fydd yn cyfrannu at gyflawni amcanion strategol Cynllun y Cyngor 2023-2028.

Wrth ystyried cynnwys y Ddogfen Gyflawni Flynyddol, trafodwyd y canlynol gan y Pwyllgor –

- Y ffyrdd y mae'r Ddogfen Gyflawni arfaethedig yn cyd-fynd â Chynllun y Cyngor.
- Y rhesymeg dros osod targed i drochi 96 o ddisgyblion heb fawr ddim sgiliau Cymraeg neu ddim sgiliau Cymraeg drwy ganolfannau iaith.
- O ystyried ymestyn hawliau pleidleisio i bobl ifanc 16 oed yn y Senedd ac etholiadau lleol yng Nghymru ac ymrwymiad y Cyngor i sicrhau bod cyfleoedd i glywed lleisiau plant a phobl ifanc, y ffyrdd y mae'r Cyngor yn bwriadu ymgysylltu'n well â phobl ifanc mewn democratiaeth leol a defnyddio eu pleidlais, a ph'un ai a ddylai ysgolion fod yn addysgu pobl ifanc am wahanol ffurfiau, strwythur a datblygiad democratiaeth.

- Y risgiau a'r heriau wrth geisio cyflawni'r blaenoriaethau a bennwyd ar gyfer 2024/25.
- P'un a yw'r ymrwymiad i ddatblygu 30 o gartrefi newydd yn ddigon uchelgeisiol.
- Sut mae'r Cyngor yn bwriadu cyrraedd a dylanwadu ar gymunedau o ran ei uchelgeisiau newid hinsawdd.
- Y cyhoedduswydd a roddwyd i ddogfen Cytundeb Cyflawni Cynllun Datblygu Lleol Ynys Môn a'i ddosbarthiad/gylchrediad ar gyfer ymwybyddiaeth y cyhoedd.
- Yn wyneb arwyddocâd a phwysigrwydd strategol datblygu niwclear i economi'r Ynys ac ymhellach i ffwrdd, awgrymodd y Pwyllgor fod cyfeiriad penodol ac ar wahân ar gyfer Wylfa yn cael ei chynnwys o dan ymrwymadau economaidd y Ddogfen Gyflawni, a chefnogwyd hynny. Yn yr un modd, awgrymodd y Pwyllgor fod cyfeiriad penodol at ymrwymiad y Cyngor i ymgysylltu â'r sector busnes hefyd yn cael ei gynnwys yn yr un rhan o'r Ddogfen, a chefnogwyd hynny.

Ymatebodd swyddogion i'r pwyntiau a godwyd fel a ganlyn –

- Bod y Ddogfen Gyflawni wedi'i llunio i gyd-fynd â blaenoriaethau strategol Cynllun y Cyngor ac yn cynnwys y gweithgareddau y bydd y Cyngor yn eu cyflawni yn 2024/25 a sut mae'r rheini'n adlewyrchu'r hyn y mae'r Cyngor wedi ymrwymo i'w gyflawni erbyn 2028 yng Nghynllun y Cyngor. Bydd perfformiad y Cyngor yn cael ei adolygu ar ddiwedd 2024/25 i asesu i ba raddau y mae wedi cyflawni ei amcanion ar gyfer y flwyddyn a sut mae'r rheini wedi cyfrannu tuag at wireddu blaenoriaethau Cynllun y Cyngor.
- Gofyn i Gyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc egluro sail y targed ar gyfer trochi 96 o ddisgyblion heb fawr ddim sgiliau Cymraeg neu ddim sgiliau Cymraeg drwy ganolfannau iaith a'r wybodaeth a ddosbarthwyd i aelodau'r Pwyllgor.
- Bod swyddog o fewn y Cyngor, sydd fel rhan o'i gyfrifoldebau, yn gyfrifol am hyrwyddo a thynnu sylw at bwysigrwydd pleidleisio ymhlith pobl ifanc 16 oed a bod rhaglen waith wedi'i datblygu i gefnogi'r gwaith hwnnw yn bennaf trwy'r rhwydweithiau presennol a thrwy gydweithio â'r colegau a dosbarthiadau chweched dosbarth mewn ysgolion. O ran addysgu am ddemocratiaeth mewn ysgolion, dywedodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol fod y Fforwm Plant a Phobl Ifanc wedi'i ailsefydlu ac y byddai'n cyfleu'r neges i'r Gwasanaeth Dysgu.
- Bod llawer o'r ffrydiau gwaith a amlinellir yn y Ddogfen Gyflawni yn dibynnu ar gyllid grant allanol i'w cyflawni, ond mewn rhai achosion nid yw'r grantiau wedi'u cadarnhau eto. Mae hon yn risg a bydd yn destun gwaith monitro parhaus ar hyd y flwyddyn. Gallai olygu y bydd angen addasu rhywfaint ar y ddogfen yn unol ag amgylchiadau.
- Bod modd cyflawni'r targed o ddatblygu 30 o gartrefi newydd o safbwynt capasiti, yr adnoddau a'r tir sydd ar gael i'r Cyngor ond mae'n annhebygol o fod yn ddigon o ran diwallu anghenion tai lleol a digartrefedd. Mae'n hanfodol bod y Cyngor ac eraill yn parhau i ddatblygu cartrefi newydd fel arall bydd y bwch rhwng y galw a'r ddarpariaeth yn ehangu a bydd y Cyngor yn wynebu pwysau cynyddol yn sgil digartrefedd.
- Bod Cytundeb Cyflawni'r Cynllun Datblygu Lleol yn destun ymgynghoriad chwe wythnos ar hyn o bryd a bydd yn llywio'r broses o baratoi Cynllun Datblygu Lleol newydd ar gyfer Ynys Môn. Cynhaliwyd yr ymgynghoriad yn yr un modd â holl ymgynghoriadau eraill y Cyngor ac mae'r Bwrdd Ymgynghori ac Ymgysylltu wedi craffu arno. Argymhellodd y Prif Weithredwr y dylid cyfeirio'r cwestiwn at y Pwyllgor Polisi Cynllunio fel y gall Aelodau ystyried a yw'r cyhoedd yn ddigon ymwybodol o bolisi cynllunio a'i arwyddocâd a sut y gallant gael dweud eu dweud am y modd y caiff ei ddatblygu ac a oes angen cynllun o fewn cymunedau. Cadarnhawyd ymhellach fod copïau o Gytundeb Cyflawni Cynllun Datblygu Lleol Ynys Môn wedi eu dosbarthu i lyfrgelloedd Ynys Môn a lleoliadau cyhoeddus eraill er nad oedd gwybodaeth am union nifer y copïau a oedd ar gael wrth

law ar unwaith. Nid yw'n bolisi gan y Cyngor i argraffu a dosbarthu copïau papur oni bai y gofynnir amdanynt.

- Bod y Cyngor wedi ymrwymo i fod yn sefydliad sero net erbyn 2030. Mae wedi sefydlu targedau heriol i leihau ei allyriadau carbon. O ran yr hyn sy'n digwydd ar lefel gymunedol mae'r Cyngor yn datblygu cyfraddau ailgylchu gwastraff cartref, gwaith lliniaru llifogydd, llwybrau teithio llesol yn ogystal â pharatoi i weithredu rhaglen i osod pwyntiau gwefru EV ar hyd a lled yr Ynys. Mae ymateb i'r argyfwng newid hinsawdd gyda'r adnoddau cyfyngedig sydd ar gael yn her sylweddol ac er bod y ffocws ar y Cyngor ei hun ar hyn o bryd, mae cymaint o gefnogaeth â phosibl yn cael ei rhoi i ddiogelu cymunedau trwy brosiectau, prosesau a systemau'r Cyngor.

Ar ôl craffu ar y dogfennau, penderfynodd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol gymeradwyo Dogfen Gyflawni Flynyddol 2024/25 i'r Pwyllgor Gwaith gyda'r argymhelliad bod y ddogfen yn cynnwys cyfeiriad penodol ac ar wahân at Wylfa o dan yr adran ymrwymadau economaidd yn ogystal â chyfeiriad at ymrwymiad y Cyngor i ymgysylltu â'r sector busnes.

Camau ychwanegol –

- **Gofyn i Gyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc egluro sail y targed ar gyfer trochi 96 o ddisgyblion heb fawr ddim sgiliau Cymraeg neu ddim sgiliau Cymraeg drwy ganolfannau iaith a rhannu'r wybodaeth i aelodau'r Pwyllgor.**
- **Bod y cyhoeddusrwydd a roddwyd i ddogfen Cytundeb Cyflawni Cynllun Datblygu Lleol Ynys Môn ac ymwybyddiaeth y cyhoedd o'r ddogfen yn cael ei gyfeirio at y Pwyllgor Polisi Cynllunio i'w ystyried. Y Prif Weithredwr i gadarnhau nifer y copïau a baratowyd ac a ddosbarthwyd.**

6 GRŴP TASG A GORFFEN SGRIWTINI: GOSOD TAI'R CYNGOR (DANGOSYDDION PERFFORMIAD ALLWEDDOL 29) – ADRODDIAD TERFYNOL

Cyflwynwyd adroddiad Grŵp Tasg a Gorffen Sgriwtini y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol i archwilio perfformiad dangosydd 29 (nifer cyfartalog y diwrnodau calendr a gymerwyd i osod uned llety sy'n rhai y mae modd eu gosod ac eithrio unedau Anodd eu Gosod) gyda'r bwriad o wella'r perfformiad i'w ystyried gan y Pwyllgor.

Cyflwynwyd yr adroddiad a chanfyddiadau'r Panel gan y Cynghorydd Ieuan Williams, Cadeirydd y Panel a roddodd drosolwg o gwmpas, methodoleg ac amcanion y Panel ynghyd â'i gasgliadau a'i argymhellion fel y manylir yn Atodiad 1 yr adroddiad. Roedd y Panel wedi gwneud pedwar argymhelliad i'r Pwyllgor Gwaith fel ffordd o wella'r perfformiad lleol yn erbyn Dangosydd Perfformiad Allweddol 29. Cyfeiriodd y Cynghorydd Ieuan Williams hefyd at y gwersi a ddysgwyd o'r prosiect tasg a gorffen a gofynnodd ai trefnu bod grŵp o'r math hwn cynnal ymarfer wedi'i gyfyngu o ran amser yw'r ffordd fwyaf effeithiol o ymchwilio i berfformiad. Awgrymwyd dulliau eraill posibl ar gyfer gwella'r gwaith a'r perfformiad.

Diolchodd y Pwyllgor i'r Panel am ei amser a'i waith ac i'r Swyddogion a adroddodd i'r Panel a'r rhai a gefnogodd y Panel i ymgymryd â'r dasg.

Ychwanegodd y Prif Weithredwr ei ddiolch am y gwaith a wnaed ac argymhellodd fân welliant i eiriad yr argymhelliad (1) i gynnwys cyfeiriad at y flwyddyn y byddai'r targed perfformiad yn berthnasol i'r perwyl bod y *targed perfformiad lleol ar gyfer DPA 29 ar gyfer 2025/26 yn cael ei osod yn 35 diwrnod calendr i ailosod unedau llety y gellir eu gosod (ac eithrio unedau anodd eu gosod).*

Penderfynwyd –

- **Cymeradwyo adroddiad terfynol y Grŵp Tasg a Gorffen Sgriwtini ynghyd â'i brif ganfyddiadau a'r 4 argymhelliad unigol fel y manylir arnynt yn Atodiad 1 i'r adroddiad gyda'r gwelliant i eiriad argymhelliad (1) fel yr amlinellwyd.**

- Cytuno bod yr adroddiad terfynol yn cael ei gyflwyno i'w gymeradwyo gan y Pwyllgor Gwaith.

7 BLAEN RAGLEN WAITH

Cyflwynwyd adroddiad y Rheolwr Sgriwtini sy'n cynnwys Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25 i'w hystyried.

Penderfynwyd cytuno ar fersiwn gyfredol y Blaen Raglen Waith ar gyfer 2024/25 fel y'i cyflwynwyd.

Cynghorydd Douglas Fowle
Cadeirydd

DRAFT

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgrwtini</u>	
Pwyllgor:	Sgrwtini Corfforaethol
Dyddiad:	17 Medi 2024
Pwnc:	Adroddiad Monitro'r Cerdyn Sgorio – Chwarter 1 (2024/25)
Pwrpas yr Adroddiad:	Herio Perfformiad
Cadeirydd Sgrwtini:	Cyng Douglas Fowlie
Aelod(au) Portfolio:	Cyng Carwyn E Jones, Deilydd Portffolio Trawsnewid
Pennaeth Gwasanaeth:	Carys Edwards
Awdur yr Adroddiad:	Gwyndaf Parry
Rhif Ffôn:	01248 752111
E-bost:	GwyndafParry@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau lleol:	Amherthnasol

1. Argymhelliad/ion

1.1 Hwn yw'r cerdyn sgorio newydd ar gyfer y flwyddyn ariannol 2024/25. Mae'n dangos perfformiad y Cyngor yn erbyn ei amcanion strategol fel yr amlinellwyd yn Cynllun y Cyngor.

1.2 Mae'r adroddiad yn tynnu sylw at rai straeon cadarnhaol mewn perthynas â pherfformiad chwarter 1. Mae rhai o'r uchafbwyntiau hyn yn cynnwys:

- Mae dangosyddion plant a theuluoedd i gyd yn wyrdd yn erbyn eu targedau
- 29 o ysgolion wedi eu dynodi yn eco-sgolion
- Holl ddangosyddion Tai yn wyrdd yn erbyn eu targed
- Mae'r dangosyddion cynllunio (Economi 4 & 5) yn wyrdd ac yn perfformio yn well na'r targedau.

1.3 Gofynnir i'r Pwyllgor craffu'r cerdyn sgorio a nodi'r meysydd o welliannau ynghyd â'r meysydd mae'r Tîm Arweinyddiaeth yn eu harchwilio er mwyn rheoli a sicrhau gwelliant pellach yn y dyfodol.

1.4 Argymhellir y rhain fel a ganlyn:

1.4.1 Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth sydd yn derbyn ymateb o fewn yr amserlen;

1.4.2 Canran o fusnesau risg uchel wedi cael eu arolygu yn unol a safonau hylendid bwyd, a

1.4.3 Gweithio gyda Gwasanaethau i sicrhau y gellir adrodd ar Ddangosyddion Perfformiad Allweddol lle nad oes ganddynt ddata ar gyfer Ch1, o Ch2 ymlaen er mwyn galluogi gwell dealltwriaeth o berfformiad a thueddiadau.

1.5 Gofynnir i'r pwyllgor argymell y mesurau lliniaru a amlinellir uchod i'r Pwyllgor Gwaith.

2. Cyswilt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

Yn cael ei ddefnyddio fel rhan o broses monitro Cynllun y Cyngor

3. Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgrwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

3.1 Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/ dinesydd]

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]

3.4 Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- hirdymor
- atal
- integreiddio
- cydweithio
- cynnwys

[ffocws ar lesiant]

4. Cwestiynau Sgrwtini Allweddol

- 4.1 Mae 94% o ddangosyddion perfformiad yr Awdurdod gyda thargedau wedi'i monitro wedi perfformio'n dda, sy'n adroddiad cadarnhaol ar ddiwedd Chwarter 1. Pa sicrwydd y gellir ei roi y bydd y 2 ddangosydd arall yn gwella?
- 4.2 Ydi'r heriau ariannol sy'n wynebu llywodraeth leol yn creu risg i berfformiad da y Cyngor i'r dyfodol. Sut mae lliniaru'r risg yma?
- 4.3 Mae'r adroddiad yn amlygu fod nifer yr archwiliadau hylendid bwyd risg uchel oedd fod i'w cynnal yn ystod Ch1 9% yn is na'r targed ac yn sgorio'n goch. Pa fesurau sydd mewn lle i sicrhau bod y gwasanaeth yn cyrraedd y targed o 80% yn ystod y flwyddyn?
- 4.4 Mae'r dangosydd ymateb i geisiadau Rhyddid Gwybodaeth yn Oren, ac mae'r adroddiad yn egluro bod rhywfaint o leihad mewn capasiti i ymdrin â thasgau o fewn gwasanaethau oherwydd yr angen i wneud arbedion. Oes cynllun i geisio gwella'r amser ymateb?
- 4.5 Nid oes data yn erbyn pob dangosydd, ac mae'r adroddiad yn argymhell gweithio gyda Gwasanaethau i sicrhau y gellir adrodd arnynt o Ch2 ymlaen. Sut bydd hyn yn cael ei gyflawni ac oes rhestr flaenoriaeth?

5. Cefndir / Cyd-destun

- 5.1 Mae ein Cynllun y Cyngor ar gyfer 2023-2028 yn adnabod anghenion lleol a blaenoriaethau lesiant, ac mae'n gosod ein nodau a'n hamcanion ar gyfer y bum mlynedd nesaf.

- 5.2 Mae'r adroddiad monitro cerdyn sgorio'n cael ei ddefnyddio i fonitro perfformiad ein Dangosyddion Perfformiad Allweddol (DPA) wrth gyflawni gweithgareddau dyddiol y Cyngor. Mae'n darparu'n deallusrwydd er mwyn galluogi'r Cyngor i ddilyn agwedd ragweithiol tuag at reoli perfformiad ac felly, mae'r adroddiad yn adnabod unrhyw gamau lliniaru y cytunwyd arnynt gan y Tîm Arweinyddiaeth er mwyn gyrru a sicrhau gwelliannau ar gyfer y dyfodol.
- 5.3 Mae'r cerdyn sgorio (atodiad 1) yn rhoi darlun o'r sefyllfa ar ddiwedd Ch1, a bydd (ynghyd â'r adroddiad hwn) yn cael ei ystyried ymhellach gan y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a'r Pwyllgor Gwaith yn ystod mis Medi.

6 – Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Amherthnasol

7 – Oblygiadau Ariannol

Nodir yn yr adroddiad y sefyllfa ariannol diwedd Ch1

8 – Atodiadau

Atodiad A - Cerdyn Sgorio Chwarter 1

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

- Cynllun y Cyngor 2023-2028

Cerdyn Sgorio Corfforaethol 2024/25

Adroddiad Chwarter 1

Tudalen 14

Paratowyd gan – Gwasanaeth Trawsnewid

Dyddiad cyhoeddi: Medi 2024

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg / This document is available in English

1. Cyflwyniad

- 1.1 Mae Cynllun y Cyngor 2023-28 yn nodi chwe amcan strategol ac yn nodi'r camau gweithredu a'r ymrwymïadau allweddol ar gyfer y pum mlynedd nesaf.

Yr Iaith Gymraeg

Gofal Cymdeithasol
a Llesiant

Addysg

Tai

Economi

Newid Hinsawdd

Cynllun y Cyngor 2023 i 2028

- 1.2 Defnyddir yr adroddiad cerdyn sgorio i fonitro perfformiad ein Dangosyddion Perfformiad Allweddol (DPA) ar gyfer 24/25 wrth gyflawni gweithgareddaru dydd i ddydd y Cyngor sy'n sail i gyflawni Cynllun y Cyngor.
- 1.3 Mae nifer o DPA yn newydd, nid oes gan rhai ohonynt dargedau ar hyn o bryd ac maent yno i osod gwaelodlin, gyda rhywfaint o ddata ddim ar gael tan ddiwedd y flwyddyn. Fodd bynnag, bydd tueddiadau'n cael eu monitro o Ch2 yn ystod 2024/25 gyda'r nod o osod targedau yn 2025/26.
- 1.4 Mae'n darparu'r dystiolaeth i alluogi'r Cyngor i fonitro ei berfformiad a bod yn wybodus o ddata wrth nodi unrhyw gamau lliniaru y cytunwyd arnynt gan y Tîm Arwainyddiaeth i ysgogi a sicrhau gwelliannau perfformiad yn y dyfodol.
- 1.5 Mae'r canlyniadau o fewn y cerdyn sgorio i gyd yn gronnol ac felly bydd colofn tuedd ar gael o Ch2 i hysbysu'r tueddiadau perfformiad o un chwarter i'r llall chwarter.
- 1.6 Gellir gweld y statws CAG ar gyfer bob adran o'r cerdyn sgorio, ac eithrio rheolaeth ariannol sy'n cael ei gwblhau o safbwynt barn broffesiynol, isod:
- Coch – mwy na 10% yn is na'r targed a/neu angen ymyrraeth sylweddol
 - Ambr – rhwng 5% a 10% yn is na'r targed a/neu angen peth ymyrraeth
 - Melyn – o fewn 5% i'r targed
 - Gwyrdd – wedi cyrraedd y targed, neu wedi mynd y tu hwnt iddo.

2. Trosolwg

- 2.1 Mae mwyafrif (94%) y dangosyddion sydd â thargedau sy'n cael eu monitro yn perfformio'n dda yn erbyn eu targedau (Gwyrdd neu Felyn).
- 2.2 Dim ond dwy ddangosydd oedd yn Goch neu'n Ambr yn erbyn targedau, sef:
- 2.2.1 Economi - 07) Canran y busnesau risg uchel sy'n cael eu harchwilio'n rheolaidd a archwiliwyd i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r Ddeddfwriaeth Hyllendid Bwyd – COCH – 71%, Targed – 80%
- Arolygwyd 22 o'r 31 arolygiad a oedd i fod i'w cynnal yn ystod Ch1. Bydd y gwasanaeth yn sicrhau bod y targed o 80% yn cael ei gyflawni yn ystod y flwyddyn drwy fonitro argaeledd staff i gynnal yr arolygiadau ac adleoli gwaith arall os oes angen. Wrth ddal i fyny â'r archwiliadau, bydd y gwasanaeth yn blaenoriaethu'r busnesau sydd â'r risg uchaf i'r cyhoedd yn y lle cyntaf.
- 2.2.2 Iechyd Cyngor Cyfan - 12) % y ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a dderbyniodd ymateb o fewn y cyfnod amser – AMBR – 83%, Targed – 90%
- Cafwyd cyfanswm o 247 o geisiadau Rhyddid Gwybodaeth yn ystod Ch1 ac ymatebwyd i 205 ohonynt o fewn yr amserlen. Mae'r Cyngor yn parhau i fod yn ymrwymedig i gynyddu'r gyfradd ymateb ar gyfer Rhyddid Gwybodaeth, ond oherwydd yr angen i wneud arbedion, mae rhywfaint o leihad mewn capasiti i ymdrin â thasgau o fewn y gwasanaethau yn golygu bod y targed o 90% yn parhau i fod yn un anodd.
- 2.3 Mae rhai enghreifftiau o'r perfformiad da a welwyd yn ystod y chwarter yn cynnwys:
- 2.3.1 Roedd 95% o'r holl oedolion oedd wedi derbyn cyngor a chymorth gan y gwasanaeth gwybodaeth, cyngor a chymorth ac sydd heb gysylltu â'r gwasanaeth yn ystod y 6 mis dilynol
- 2.3.2 Mae holl ddangosyddion y Gwasanaeth Plant a Theuluoedd (dangosyddion Gofal Cymdeithasol a Llesiant 6 – 10) yn wyrdd yn erbyn targedau
- 2.3.3 Mae 29 o ysgolion wedi eu dynodi yn Eco-Sgolion ar yr ynys
- 2.3.4 Mae'r holl ddangosyddion sy'n cael eu monitro ar hyn o bryd yn yr amcan Tai yn Wyrdd yn erbyn targedau
- 2.3.5 Mae'r dangosyddion cynllunio gyda thargedau (Dangosyddion Economi 4 a 5) yn wyrdd ac yn perfformio'n well na'r targedau ar gyfer y chwarter
- 2.3.6 Mae'r dangosyddion rheoli gwastraff a adroddwyd (Newid Hinsawdd 4-5) yn Wyrdd yn erbyn targedau

3. Yr Iaith Gymraeg

	Ch1	Targed Ch1	CAMG Ch1	Sylwadau Ch1
01) Canran o swyddi hysbysebwr gan y Cyngor gyda'r gofyniad iaith Gymraeg lefel 4 neu 5				Data ar gael Ch3
02) Nifer swyddogion sydd yn derbyn hyfforddiant iaith Gymraeg	43			
03) Nifer o gwynion sydd yn creu amheuaeth o fethiant i gwrdd â safonau iaith Gymraeg	2			
04) Nifer o gwynion arweiniodd at ymchwiliad statudol gan Gomisiynydd y Gymraeg	0			
05) Canran o ymweliadau â rhyngwyneb ein prif wefan yn Gymraeg	8%			
06) Canran yr ymatebion i ymgynghoriadau swyddogol a wnaed yn Gymraeg	15%			
07) Canran y dilynwyr sy'n dilyn ochr Gymraeg prif gyfrifon cyfryngau cymdeithasol y Cyngor	23%			
08) Nifer busnesau yn derbyn cefnogaeth fel rhan o raglen ARFOR	15			
09) Canran y disgyblion blwyddyn 11 sy'n astudio'r Gymraeg [iaith gyntaf]	68.46%	69.30%	Melyn	

4. Gofal Cymdeithasol a Lleisiant

	Ch1	Targed Ch1	CAMG Ch1	Sylwadau Ch1
01) Nifer yr oedolion sy'n derbyn Taliadau Uniongyrchol	212	224	Melyn	
02) Canran yr ymholiadau amddiffyn oedolion a gwblhawyd o fewn yr amserlen statudol	89.36%	90%	Melyn	
03) Canran yr oedolion sydd wedi derbyn cyngor a chymorth gan y gwasanaeth gwybodaeth, cyngor a chymorth ac sydd heb gysylltu â'r gwasanaeth yn ystod y 6 mis dilynol	94.95%	85%	Gwyrdd	
04) Nifer y bobl hŷn (65 oed a hŷn) y mae'r awdurdod yn eu cefnogi mewn cartrefi gofal, fel ac yr oedd pethau ar 31 Mawrth	289	352	Gwyrdd	
05) Canran y rhai sy'n ofalwyr i oedolion a ofynnodd am asesiad neu adolygiad ac a gafodd asesiad neu adolygiad iddyn nhw eu hunain yn ystod y flwyddyn	94.30%	93%	Gwyrdd	
06) Yr amser y mae'r holl blant sy'n dal i fod ar y Gofrestr Amddiffyn Plant wedi'i dreulio ar y gofrestr ar gyfartaledd, fel ac yr oedd pethau ar ddiwedd y chwarter	142	270	Gwyrdd	
07) Plant a gafodd eu Hail-gofrestru ar y Gofrestr Amddiffyn Plant o fewn 12 mis ar ôl cael eu tynnu oddi ar y gofrestr	0	15	Gwyrdd	
08) Canran y cyfeiriadau plant sy'n cael eu hail-gyfeirio o fewn 12 mis	7.50%	15%	Gwyrdd	
09) Canran yr ymweliadau statudol â phlant mewn gofal a oedd i fod i ddigwydd yn ystod y flwyddyn a gynhaliwyd yn unol â'r rheoliadau	94.12%	90%	Gwyrdd	
10) Canran y Cynlluniau Llwybr Cychwynnol a oedd i fod i gael eu cwblhau yn ystod y flwyddyn a gwblhawyd o fewn yr amserlenni	100%	85%	Gwyrdd	
11) Nifer yr ymweliadau â chanolfannau hamdden	130704	115000	Gwyrdd	
12) Canran y cleientiaid NERS a gwblhaodd y rhaglen ymarfer corff				Data ar gael Ch3

5. Addysg

	Ch1	Targed Ch1	CAMG Ch1	Sylwadau Ch1
01) Canran presenoldeb disgyblion mewn ysgolion cynradd (pob tymor)	91.98%			
02) Canran presenoldeb disgyblion mewn ysgolion uwchradd (pob tymor)	87.10%			
03) Canran gadawyr Blwyddyn 11 sydd ddim mewn Addysg, Hyfforddiant neu Gyflogaeth [NEET]				
04) Canran y Dangosyddion Ansawdd (â thargedau) a gyflawnwyd gan y gwasanaeth llyfrgelloedd				
05) Nifer yr ysgolion mewn Categori Dilynol / Statudol gan Estyn	1			
06) Nifer yr ysgolion â statws Eco-ysgol	29			2 Ysgol Uwchradd a 27 Ysgol Cynradd
07) Môn Actif - Nifer y plant sy'n cael gwersi nofio drwy gydol y flwyddyn	1847	1900	Melyn	
08) Nifer y plant a phobl ifanc sydd wedi cael eu gwahardd o'r ysgol yn barhaol	14			Canlyniad 2023/24
09) Nifer / cyfran yr ysgolion â chynllun adfer ariannol	6			

6. Tai

Tudalen 20

	Ch1	Targed Ch1	CAMG Ch1	Sylwadau Ch1
01) Gwasanaethau landlordiaid: Nifer y diwrnodau a gymerwyd ar gyfartaledd i gwblhau atgyweiriadau ymatebol				Data ddim ar gael oherwydd problemau cael adroddiadau o'r sustem. Dylai'r data bod ar gael yn Ch2
02) Canran y tenantiaid a oedd yn fodlon â'r atgyweiriadau ymatebol	88%	85%	Gwyrdd	
03) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i osod unedau llety sy'n rhai y mae modd eu gosod (ac eithrio Eiddo Anodd eu Gosod)	26	35	Gwyrdd	
04) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl - addasiadau bach a chanolig (<£36k)	185	185	Gwyrdd	
05) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl - addasiadau mawr (>£36k)	-	211		Dim addasiadau mawr yn Ch1
06) Nifer y Tai Cyngor a ddatblygwyd o'r newydd a nifer yr hen Dai Cyngor a brynwyd yn ôl i'w gosod fel Tai Cyngor	22	11	Gwyrdd	
07) Cyfanswm dyledion rhent tenantiaid cyfredol fel canran o gyfanswm y rhent y mae modd ei gasglu drwy lety parhaol	3.02	3.1	Gwyrdd	
08) Nifer yr eiddo gwag preifat a ddaethpwyd yn ôl i ddefnydd drwy'n hymyraethau Tai Gwag	16	12	Gwyrdd	
09) Canran yr aelwydydd a ataliwyd rhag mynd yn ddigartref	92.60%	85%	Gwyrdd	
10) Nifer y ceisiadau am gymorth gyda digartrefedd (asesiadau adran 62)	185	-		
11) Nifer yr Aelwydydd mewn Llety Brys a Dros Dro ar hyn o bryd	85	-		

7. Economi

	Ch1	Targed Ch1	CAMG Ch1	Sylwadau Ch1
01) Y % grant economaidd a datblygu / adfywio a dderbyniwyd ac a ddefnyddiwyd	38%			
02) Canran yr unedau busnes a osodwyd gan y Cyngor	86%			
03) Cyfanswm y cwsmeriaid â chytundeb angori blynyddol	179			
04) Canran yr holl geisiadau cynllunio a benderfynwyd mewn pryd	97%	90%	Gwyrdd	
05) Canran y ceisiadau gorfodi cynllunio a ymchwiliwyd iddynt o fewn 84 diwrnod	97%	80%	Gwyrdd	
06) Nifer yr apeliadau cynllunio a ganiatawyd (fel % o'r holl ceisiadau cynllunio)	1%			
07) Canran y busnesau risg uchel sy'n cael eu harchwilio'n rheolaidd a archwiliwyd i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r Ddeddfwriaeth Hylendid Bwyd	71%	80%	Coch	Arolygwyd 22 o'r 31 arolygiad a oedd i fod i'w cynnal yn ystod Ch1. Bydd y gwasanaeth yn sicrhau y bydd y targed o 80% yn cael ei gyrraedd yn ystod y flwyddyn.
08) Canran y sefydliadau bwyd sy'n cyrraedd y safonau hylendid bwyd	98%	95%	Gwyrdd	

8. Newid Hinsawdd

	Ch1	Targed Ch1	CAMG Ch1	Sylwadau Ch1
01) Cyfanswm yr allyriadau carbon sy'n dod o adeiladu'r cyngor (tCO2e)				Data ar gael yn Ch4
02) Canran y gwastraff domestig a gafodd ei aildefnyddio, ailgylchu neu gompostio				Nid yw'r data llawn ar gyfer Ch1 ar gael eto
03) Canran y gwastraff a gafodd ei aildefnyddio, ailgylchu neu gompostio o adeiladu'r Cyngor	48.28%			
04) Canran y strydoedd sy'n lân	96.60%	96%	Gwyrdd	
05) Nifer y dyddiad a gymerwyd ar gyfartaledd i glirio digwyddiadau tipio anghyfreithlon	0.04	1	Gwyrdd	
06) Canran y prif ffyrdd A sydd mewn cyflwr gwael (blynyddol)				Data ar gael yn Ch3
07) Canran y ffyrdd B sydd mewn cyflwr gwael (blynyddol)				Data ar gael yn Ch3
08) Canran y ffyrdd C sydd mewn cyflwr gwael (blynyddol)				Data ar gael yn Ch3
09) Cyfanswm allyriadau carbon fflyd y Cyngor (tCO2e)	162			
10) Cyfran y cerbydau carbon isel (trydan) yn fflyd y Cyngor	12%			
11) Nifer y gwefrwyr cerbydau trydan y mae'r Cyngor yn gyfrifol amdanynt	49			

9. Iechyd Cyngor Cyfan

	RAG	Budget	Actual	Variance (%)	Forecasted Actual	Forecasted Variance (%)
01) Alldro a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn (Refeniw)	Melyn	£179,738,000			£180,418,000	0.38%
02) Alldro a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn (Cyfalaf)		£69,361,000			£68,659,000	-1.01%
03) Incwm yn erbyn Targedau (ac eithrio grantiau)	Gwyrdd	-£4,088,676	-£4,522,447	10.61%		
04) Balansau cyffredinol a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn					-£10,991,950	
05) Cost benthycu - % y gwariant refeniw a gyllidwyd ar ei gyfer	Gwyrdd	2.62%			2.62%	
06) Nifer y Gwasanaethau a ragwelir yn gorwario mwy na 5% o'u cyllideb			1			
07) % y Dreth Gyngor a gasglwyd (ar gyfer y 3 mis diwethaf)	Melyn		97.6%			
08) % y Mân Ddyledion a gasglwyd (ar gyfer y 3 mis diwethaf)	Melyn		93.2%			

	Ch1	Targed Ch1	CAMG Ch1
09) Cyfanswm y cwynion a gafodd eu cadarnhau / cadarnhau'n rhannol	7	12	Gwyrdd
10) Cyfanswm % y cwynion a gafodd ymateb ysgrifenedig fewn 20 diwrnod (Corfforaethol)	83%	80%	Gwyrdd
11) Cyfanswm % y cwynion a gafodd ymateb ysgrifenedig fewn 15 diwrnod (Gwasanaethau Cymdeithasol)	100%	80%	Gwyrdd
12) % y ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a dderbyniodd ymateb o fewn y cyfnod amser	83%	90%	Ambr
13) Cyfran yr ymholiadau a gafodd eu datrys a'u cau gan Cyswllt Môn (heb eu hanfon ymlaen at Wasanaeth)	50%		
14) Nifer y staff yn yr awdurdod cyfan, gan gynnwys athrawon a staff mewn ysgolion (FTE)	2406		
15) Absenoldeb Salwch - dyddiau / shifftiau gwaith a gollwyd ar gyfartaledd	2.09	2.13	Gwyrdd
16) Salwch Tymor Byr - dyddiau / shifftiau gwaith a gollwyd ar gyfartaledd fesul FTE	0.93		
17) Salwch Tymor Hir - dyddiau / shifftiau gwaith a gollwyd ar gyfartaledd fesul FTE	1.16		
18) Gweithwyr sydd wedi gadael yr Awdurdod Lleol (%) (Trosiant)			
19) % y swyddi a gafodd eu hysbysebu a'u llenwi ar ôl cael eu hysbysebu unwaith			

10. Casgliad ac Argymhellion

- 10.1 Mae'r perfformiad o 94% o'r dangosyddion perfformiad yn well neu o fewn 5% i'w targedau ar gyfer y chwarter yn gadarnhaol.
- 10.2 Mae'n dangos bod gwasanaethau'n gweithredu yn unol â gwerthoedd ac egwyddorion cyffredinol y Cyngor.
- 10.3 **Argymhelliad – bod y Tîm Arweinyddiaeth yn rheoli, ymchwilio a sicrhau gwelliannau i'r dyfodol ar gyfer y DPA a ganlyn::**
 - 10.3.1 Economi - 07) Canran y busnesau risg uchel sy'n cael eu harchwilio'n rheolaidd a archwiliwyd i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r Ddeddfwriaeth Hylendid Bwyd;
 - 10.3.2 Iechyd Cyngor Cyfan - 12) % y ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a dderbyniodd ymateb o fewn y cyfnod amser;
 - 10.3.3 Gweithio gyda Gwasanaethau i sicrhau y gellir adrodd ar Ddangosyddion Perfformiad Allweddol lle nad oes ganddynt ddata ar gyfer Ch1, o Ch2 ymlaen er mwyn galluogi gwell dealltwriaeth o berfformiad a thueddiadau.

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgrwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol
Dyddiad:	17/09/2024
Pwnc:	Adroddiad Perfformiad Blynyddol 23/24
Pwrpas yr Adroddiad:	Adroddiad blynyddol
Cadeirydd Sgrwtini:	Cyng Douglas Fowlie
Aelod(au) Portfolio:	Cyng Carwyn E Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Carys Edwards
Awdur yr Adroddiad:	Gwyndaf Parry
Rhif Ffôn:	01248 752111
E-bost:	GwyndafParry@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	n/a

1 – Argymhelliad/Argymhellion

Gofynnir i'r Pwyllgor argymhell i'r Cyngor Sir:

- cytuno cynnwys yr Adroddiad Perfformiad 2023/24 fel adlewyrchiad teg a chyflawn o waith yr Awdurdod dros y cyfnod hynny ac iddynt ei fabwysiadu.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Mae'r Adroddiad Perfformiad / Llesiant Blynyddol wedi'i ddrafftio i hysbysu ei ddarllenwydd o berfformiad y Cyngor yn ystod y flwyddyn honno.

Mae'r adroddiad yn rhoid diweddariad ar berfformiad y Cyngor, yn cynnwys, crynhoi:

- Dogfen Gyflawni Blynyddol 2023/24
- Cerdyn sgorio 2023/24

3 – Egwyddorion fel canllaw ar gyfer Sgrwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

3.1 Yr effaith y mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/dinesydd]

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]

3.4 Sgrwtini'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu sicrhau ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- Hirdymor
- Atal
- Integreiddio
- Cydweithio
- Cynnwys

[ffocws ar lesiant]

3.6 Effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar:

- y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010
- y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (wrth wneud penderfyniadau strategol)
- y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

[ffocws ar gydraddoldeb a'r Gymraeg]

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

1. Mae'r adroddiad yn cyflwyno blwyddyn o gyflawniadau nodedig sydd wedi cyfrannu at nifer o welliannau ar ein Ynys. Pa drefniadau sydd ar waith i hyrwyddo a rhannu'r cyflawniadau hyn ar draws yr Awdurdod a thu hwnt?
2. Gan ddefnyddio'r wybodaeth o'r Adroddiad Perfformiad Blynyddol 2023/24, pa feysydd perfformiad penodol y dylid eu blaenoriaethu ar sail risg yn ystod 2024/25?
3. Mae'r adroddiad yn trafod mai'r prif reswm dros yr oedi cyn lansio'r Porth Tenantiaid Digidol oedd gwaith uwchraddio TG ychwanegol yr oedd ei angen ar y tîm Tai. Pa ffactorau eraill (os o gwbl) a gyfrannodd at yr oedi hwn a pha ddiweddariadau cyfathrebu a ddarparwyd i denantiaid yn eu hysbysu am yr oedi cyn lansio'r porth?
4. Mae'r adroddiad yn amlgu gohiriwyd gosod pontynau glanio newydd ym Mhorth Amlwch a Phier San Siôr. Pa resymau gyfrannodd at y penderfyniad hwn?
5. Mae'r argyfwng costau byw wedi creu her ariannol sylweddol i'r Cyngor. Sut mae'r her hon yn cael ei adlewyrchu yn yr Adroddiad Perfformiad Blynyddol?

5 – Cefndir / Cyd-destun

5.1 Yn unol a'r cyfansoddiad, mae'n ofynnol i'r Cyngor lunio a chyhoeddi Adroddiad Perfformiad (Lleisiant) Blynyddol. Mae'r ddogfen hon yn ddogfen sydd yn dadansoddi perfformiad dros y flwyddyn ariannol flaenorol yn erbyn y gwelliannau a'r blaenoriaethau amlinellwyd gan y Cyngor.

5.2 Mae'r papur hwn yn amlinellu ein Hadroddiad Perfformiad / Lleisiant sy'n edrych yn ôl dros berfformiad y Cyngor ar gyfer 2023/24

6 – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb [gan gynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]**6.1 Yr effeithiau posibl ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010**

Amh.

6.2 Yr effeithiau posibl ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (penderfyniadau strategol)

Amh.

6.3 Yr effeithiau posibl ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

Amh.

7 – Goblygiadau Ariannol

Gall oblygiadau ariannol cyrhaeddiad yn erbyn amcanion ei gyfarch yn natganiad cyfrifon y Cyngor 2023/24.

8 – Atodiadau

Atodiad A – Adroddiad Perfformiad Blynyddol 2023/24

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

- Cynllun y Cyngor 2023-2028
- Dogfen Gyflawni Flynyddol 2023/24

Adroddiad Blynyddol Perfformiad a Llesiant 2023/24

Tudalen 28

Paratowyd gan – Y Gwasanaeth Trawsnewid

Dyddiad Cyhoeddi – Medi 2024

Mae'r ddogfen hon ar gael yn y Saesneg / This document is available in English

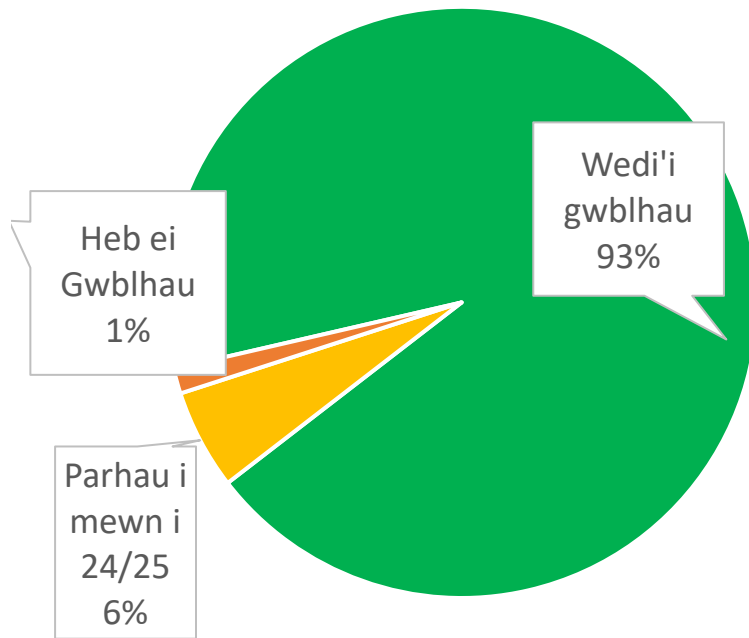
Cyflwyniad

Mae'r Adroddiad Perfformiad a Llesiant blynyddol ar gyfer y flwyddyn 2023/24 yn rhoi trosolwg o'r gwaith a wnaed gan y Cyngor dros y flwyddyn ddiwethaf mewn cydweithrediad â'n cymuned wydn.

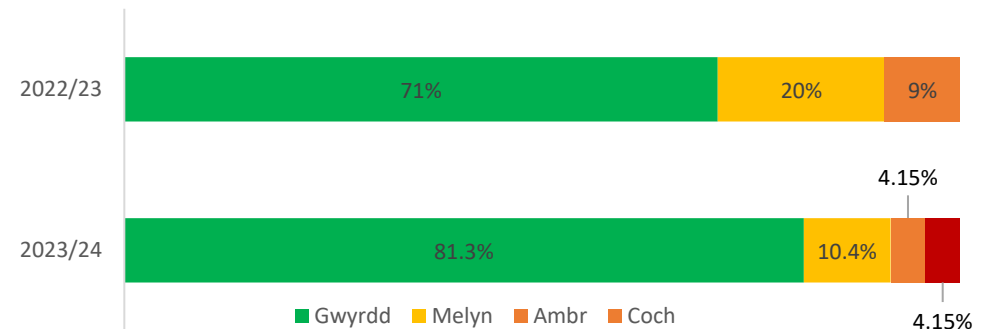
Mae'r adroddiad yn cyflwyno blwyddyn o gyflawniadau nodedig sydd wedi cyfrannu at nifer o welliannau ar ein hynys ac yn rhoi sylfaen gadarn i gefnogi Cynllun y Cyngor er gwaethaf yr heriau economaidd sydd o'n blaenau.

Isod ceir rai o'r uchafbwyntiau allweddol ym mherfformiad eleni. I gael gwybod sut y byddwn yn monitro perfformiad ewch i www.ynysmon.llyw.cymru/cy/Cyngor/Perfformiad/Cynllun-y-Cyngor/Rheoli-perfformiad

Cynnydd yn erbyn y
Ddogfen Gyflawni Flynyddol

Canlyniadau Dangosyddion Perfformiad Allweddol
2023/24

Datblygiadau yn erbyn chwe amcan strategol y Cyngor

Mae diweddariadau yn erbyn pob blaenoriaeth allweddol ar gyfer gweithgareddau Cynllun y Cyngor 2023/24 yn cael eu trafod yn yr adran nesaf hon o'r adroddiad.

Mae adroddiadau cynnydd yn erbyn y camau allweddol a gymerwyd ar y cynllun gwaith presennol i'w gweld isod:

Yr Iaith Gymraeg

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
<p>a) Gweithredu cynllun gwaith Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg (CSGA), gan ddefnyddio dull integredig ac adrodd ar ei gyflawni</p>	<p>Yn ystod y flwyddyn hon, mae ysgolion wedi cael cefnogaeth y Gwasanaeth Dysgu, y canolfannau iaith, y Siarter Iaith a GwE i sicrhau darpariaeth o safon sy'n adlewyrchu categorïau ysgolion ac anghenion plant y sir.</p> <p>Datganodd Ysgol Uwchradd Caergybi ei bwriad i symud tuag at ysgol cyfrwng Cymraeg (categori 3) erbyn 2029 ac mae bwrdd prosiect CSGA wedi'i sefydlu i gefnogi'r ysgol.</p> <p>Trafododd y Pwyllgor Sgriwtini Partnership ac Adfywio adroddiad cynnydd ar CSGA ym Mehefin 2024.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>
<p>b) Cydweithio i hyrwyddo ap OgiOgi fel adnodd defnyddiol i helpu rhieni a gofawyr i wella eu hyder a defnyddio mwy o Gymraeg gyda'u plant</p>	<p>Mae Swyddog Marchnata a gyflogir gan Menter Môn ac a ariennir hyd at fis Rhagfyr 2024 wedi'i phenodi yn ystod y flwyddyn. Mae gwaith hyrwyddo ar y gweill.</p> <p>Mae ap OgiOgi yn cynnig trysorfa o wybodaeth gyda mwy na 400 o ddolenni defnyddiol i adnoddau lleol a chenedlaethol - gan gynnwys gwybodaeth am feichiogrwydd, iechyd, gwasanaethau, hawliau, lles, a chyfleoedd hamdden. Mae hefyd yn cynnwys adran ar ddatblygiad plant ac arweiniad ar fanteision dwyieithrwydd a defnyddio'r Gymraeg o'r crud. Mae yna hefyd ddigonedd o weithgareddau hwyliog i blant a rhieni eu mwynhau.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
<p>c) Sicrhau bod mwy o gyfleoedd i siarad Cymraeg ar gael i staff a gweithio gyda Phrifysgol Bangor i dreialu'r rhaglen ARFer, sy'n ceisio newid arferion iaith fel bod cydweithwyr sy'n gallu siarad Cymraeg (ond sydd wedi datblygu'r arfer o ddefnyddio'r Saesneg) yn defnyddio mwy o Gymraeg yn y gwaith</p>	<p>Tri dosbarth Cymraeg i staff yn cael eu cynnal ar lefel mynediad, sylfaen a chanolradd ers Medi 2023.</p> <p>Nid oedd y brifysgol yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor dreialu ARFer yn ystod y flwyddyn ond bu'r Cyngor yn cydweithio â'r brifysgol i gynnig mwy o gyfleoedd ymarfer i ddysgwyr lefel uwch.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>
<p>d) Sicrhau, drwy asesiad blynyddol ac arolygon siopwyr cudd, ein bod yn cydymffurfio â safonau'r Gymraeg</p>	<p>Asesodd y Tîm Rheoli Corfforaethol gydymffurfiaeth y Gwasanaethau â dyletswyddau iaith Gymraeg yn ystod y flwyddyn. Roedd sicrwydd cyffredinol bod gwasanaethau yn bodloni gofynion y safonau a'n polisi iaith. Daw hyn yn bennaf oherwydd bod ein swyddogion yn gallu'r Gymraeg a lefel uchel o ymwybyddiaeth o'r gofynion yn ogystal â chanlyniadau ymarfer siopwyr cudd a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn.</p> <p>Nodwyd rhai heriau, yn benodol anawsterau wrth recriwtio swyddogion cymwys i swyddi o natur arbenigol. Ceir heriau hefyd o ran allanoli gwasanaethau i gwmnïau nad ydynt yn deall natur ddwyieithog gwaith y Cyngor. Mae cydweithio â chwmnïau preifat, sy'n darparu arbenigedd technegol yn bennaf, yn aml yn golygu ymdrech ychwanegol sylweddol gan swyddogion y Cyngor i sicrhau bod gwasanaethau'n gweithio'n ddwyieithog.</p> <p>Ceir rhagor o wybodaeth am gydymffurfiaeth y Cyngor â Safonau'r Gymraeg yn yr adroddiad blynyddol.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
<p>e) Gweithio gyda Fforwm Iaith Ynys Môn i ddarparu dosbarthiadau Cymraeg yn y gymuned ac adnabod ffynonellau i ariannu gweithgareddau cymunedol</p>	<p>Mae sicrhau bod y Gymraeg yn parhau i fod yn rhan annatod o hunaniaeth, diwylliant a threftadaeth yr ynys yn parhau i fod yn flaenllaw yng ngwaith Fforwm Iaith Ynys Môn.</p> <p>Un o brif gyfrifoldebau'r fforwm yw cadw golwg strategol ar y Gymraeg mewn addysg ac, eleni, hefyd, mae'r fforwm wedi sefydlu is-grwpiau thematig i sicrhau bod ei dargedau'n cael eu cyflawni ar y cyd. Y targedau yw: 'Y Gymraeg yn y gweithle', 'Trosglwyddo teulu ac iaith', 'Cymuned a phobl ifanc', 'Addysg' a 'Seilwaith a gwaddol'. Crynhowyd adnoddau i gyfoethogi'r gwaith oedd eisoes yn digwydd ac i ychwanegu gwerth. Mae modd cael rhagor o wybodaeth yma.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>
<p>f) Hyrwyddo gwersi Cymraeg ymhlith rhieni, newydd-ddyfodiaid a ffoaduriaid a sicrhau bod deunyddiau dysgu'r Gymraeg ar gael ar ein gwefan</p>	<p>Mae pecynnau croeso ar gyfer newydd-ddyfodiaid a ffoaduriaid wedi cael eu dosbarthu ledled cymunedau Ynys Môn yn ystod y flwyddyn.</p> <p>Mae gwybodaeth wedi'i diweddarau am y Gymraeg ym Môn gan gynnwys sut a lle i ddysgu Cymraeg, Cymraeg mewn addysg, Cymraeg mewn busnes, enwau lleoedd a gwybodaeth ddefnyddiol arall ar wefan y Cyngor.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>
<p>g) Darparu adnoddau ar gyfer Ysgolion a Lleoliadau ar Caru Iaith</p>	<p>Mae adnoddau mewnwyd Caru Iaith ar gyfer ysgolion a lleoliadau wedi eu diweddarau yn unol â gofynion Cwricwlwm i Gymru am y flwyddyn.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>
<p>h) Bydd llyfrgelloedd yn gweithio gyda darparwyr addysgu a dysgu i gynnig cyfleoedd i drigolion ddysgu a datblygu sgiliau Cymraeg yn eu cymunedau</p>	<p>Wrth weithio mewn partneriaeth â Grŵp Llandrillo Menai, mae'r Cyngor wedi –</p> <ul style="list-style-type: none"> • nodi anghenion dysgu Cymraeg y gymuned • cynnal digwyddiad cwrdd â'r prynwr ar gyfer darparwyr posibl • sefydlu fframwaith i is-gontractio darparwyr i ymgymryd â'r cyrsiau • Diweddarau'r gwahanol ffyrdd o ddysgu Cymraeg yn y gymuned ar wefan dysgucymraeg.cymru <p>Y bwriad yw ei weithredu ym Medi 2024</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
i) Sefydlu a darparu grant newydd Cymunedau Mentrus Arfor ar Ynys Môn, a sicrhau digon o gapasiti ar gyfer ei gyflawni'n effeithiol	Mae 14 o geisiadau wedi'u cymeradwyo gyda chyfanswm grantiau gwerth £550,000 wedi'u dyfarnu.	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
j) Cymryd rhan mewn cynlluniau a rhaglenni rhanbarthol Arfor 2 a gwneud y mwyaf o'r buddion i Ynys Môn.	Mae pedwar prosiect ar Ynys Môn wedi eu cymeradwyo drwy'r Gronfa Her a'u gweithredu, gan gynnwys rhai gan M-Sparc a chwmni Haia.	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
a) Ymgynghori â'r cyhoedd ar ddyfodol Cyfleoedd Dydd ar yr ynys gyda'r nod o gryfhau cyfleoedd cymunedol trwy weithio ac integreiddio gyda'n Hybiau Cymunedol	<p>Yn dilyn ymgynghoriad cyhoeddus gyda defnyddwyr a thrafodaeth yn y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio, penderfynodd y Pwyllgor Gwaith gymeradwyo argymhelliad yr adroddiad fel a ganlyn -</p> <p>Integreiddio defnyddwyr gwasanaeth o fewn y gymuned ac ymateb i ddyheadau pobl sy'n mynd i weithgareddau i gael canlyniadau gwell. Parhau i drawsnewid a moderneiddio'r ffordd y darperir Gwasanaethau Dydd gyda phwyslais ar ddefnyddio adeiladau cymunedol. Gan fod y defnydd a wneir o Morswyn wedi lleihau, dod a'r gwasanaeth presennol i ben. Datgan nad oes angen yr eiddo mwyach a gwahodd datganiadau o ddi-ddordeb gan adrannau eraill. Os na nodir defnydd, gwerthu'r eiddo, a throsglwyddo'r derbynebaw i Adran y Gwasanaethau Oedolion. Sicrhau bod mesurau trosiannol ar gael i ddefnyddwyr a sicrhau bod y gwasanaeth yn cael ei addasu i ddefnyddwyr dros dro. Sicrhau hefyd fod adnoddau/cyfleusterau yn y gymuned yn briodol ac yn cwrdd ag anghenion unigolion.</p>	Wedi'i gwblhau
b) Mapio'r holl weithgareddau a gwella gwybodaeth am ddata lleol i fynd i'r afael â thlodi ar yr ynys gan ganolbwyntio ar dlodi bwyd a thanwydd yn ogystal â lleihau digartrefedd a dyled	<p>Defnyddiwyd gweithgareddau a data i greu Dangosfwrdd Costau Byw sydd ar gael i staff a Chynghorwyr. Defnyddir y data hwn i helpu i wneud penderfyniadau mwy gwybodus a chânt eu diweddarau'n rheolaidd.</p> <p>Mae tudalen we sydd ar gael i'r cyhoedd ar gostau byw wedi'i diweddarau ar wefan y Cyngor. Arni mae gwybodaeth am sefydliadau a all helpu unigolion a theuluoedd, cyllid sydd ar gael tuag at gostau'r cartref a budd-daliadau, cymorth gyda gofal plant, gwybodaeth am ddigartrefedd, cymorth gydag iechyd meddwl a lles, a llawer mwy.</p>	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
c) Lansio'r Strategaeth Drws Cywir trwy ddatblygu ac ehangu'r trefniadau hwb cynnar yn broses cyfeirio fyw gan weithio mewn fforwm amlddisgyblaethol	<p>Mae gwaith wedi mynd rhagddo i roi'r Strategaeth Drws Cywir ar waith yn ystod 2023/24. Mae'r ganolfan ymyrraeth gynnar yn cyfarfod ddwywaith yr wythnos i sicrhau y caiff cyfeiriadau eu trafod, a bod trefniadau'n cael eu rhoi ar waith ar gyfer unigolion.</p> <p>Mae proses newydd hefyd ar gyfer plant ag awtistiaeth, neu sy'n aros am ddiagnosis swyddogol o awtistiaeth, wedi'i rhoi ar waith i symleiddio penderfyniadau ac ymyraethau.</p>	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
d) Datblygu cyfleoedd i bobl ag anghenion iechyd meddwl	Cynhaliwyd rhaglen lwyddiannus o weithgareddau ymyrraeth ar gyfer unigolion â diagnosis iechyd meddwl trwy gydol y flwyddyn. Sefydlwyd partneriaeth gydag Oriol Môn lle bu unigolion yn cynnal cyfres o ddosbarthiadau celf dros gyfnod o chwe wythnos, gyda'r gwaith celf a gynhyrchwyd ganddynt yn cael ei arddangos i bob ymwelydd ei weld.	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
e) Cynyddu nifer y rhai sy'n cymryd rhan trwy wella'r gwasanaeth a gynigir yn yr Hybiau Cymunedol Integredig gan gynnwys datblygu a darparu hyfforddiant sy'n canolbwyntio ar integreiddio a hygyrchedd	<p>Sefydlwyd canolfan dementia yng Nghanolfan Glanhwfa, Llangefni.</p> <p>Mae sesiynau hyfforddi ar hygyrchedd ac integreiddio wedi'u cynnal mewn hybiau cymunedol ledled yr ynys.</p> <p>Cynhaliwyd sesiwn gyda'r Bws Dementia sy'n fodd i bobl brofi'r daith synhwyrdd o sut y gallai deimlo i fyw gyda dementia, er mwyn codi ymwybyddiaeth o ddementia a sicrhau bod gwell cefnogaeth yn y gymuned.</p>	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
f) Cynyddu cyfleoedd i'r cyhoedd ymgysylltu â'r Awdurdod Lleol drwy'r fforymau Pobl Hŷn a Lleol fel y gall unigolion ddylanwadu'n gadarnhaol ar bolisiau a chyflawni gwasanaethau	<p>Cyfarfu fforwm pobl hŷn, a gydnabyddir yn ffordd effeithiol o sicrhau bod lleisiau pobl hŷn yn cael eu clywed, yn rheolaidd yn ystod y flwyddyn mewn fforymau cymunedol lleol, yn ogystal â'r fforwm ynys gyfan.</p> <p>Cynhaliwyd nifer o ddigwyddiadau, hefyd, ar gyfer pobl dros 50 oed drwy gydol y flwyddyn, gan gynnwys dau ddiwrnod agored yng Nghaergybi a Llangefni i gynyddu ymwybyddiaeth a niferoedd i gymryd rhan.</p>	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
g) Sefydlu a Datblygu Rhwydwaith Oed-gyfeillgar a dod yn aelodau o Rwydwaith Byd-eang Oed-gyfeillgar Sefydliad Iechyd y Byd (WHO).	Mae Ynys Môn wedi'i derbyn yn aelod swyddogol o Rwydwaith Byd-eang o Gymunedau Oed-gyfeillgar Sefydliad Iechyd y Byd. Mae'r Rhwydwaith yn cynnwys dros 1,400 o gymunedau mewn 51 o wledydd ar draws y byd. Yn aelod newydd o'r rhwydwaith, daw Ynys Môn yn rhan o fudiad byd-eang sy'n gweithio i greu cymunedau lle gall pawb yno edrych ymlaen at heneiddio'n dda.	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
h) Adolygu'r opsiynau sydd ar gael i foderneiddio gwasanaethau byw â chymorth allanol a gweithio gyda darparwyr tai i sicrhau opsiynau llety addas	Mae adolygiad o'r opsiynau sydd ar gael i foderneiddio gwasanaethau byw â chymorth allanol wedi'i gynnal. Cynhaliwyd, hefyd, drafodaethau gyda darparwyr allanol a theuluoedd. Cymerodd y gwaith hwn fwy o amser nag a feddylwyd yn wreiddiol oherwydd gostyngiad yn y cyllid oedd ar gael a bod angen adolygu'r ddarpariaeth gyda rhai darparwyr allanol.	Gwaith yn parhau yn y Ddogfen Gyflawni Flynyddol am 24/25
i) Agor ein trydedd darpariaeth Cartref Clyd (Cartrefi Grŵp Bach).	Agorwyd trydydd Cartref Clyd yn Rhos-y-bol yn Awst 2023	Wedi'i gwblhau
j) Gweithio tuag at ddod yn Ynys sy'n ystyriol o drawma drwy sicrhau bod pum ysgol wedi'u hachredu yn Ysgolion sy'n Ystyriol o Drawma.	Mae llawer o weithgareddau wedi'u cynnal o ran yr Ynys sy'n Ystyriol o Drawma yn ystod y flwyddyn. Aeth dros 150 o staff i sesiynau hyfforddi gyda Dr Coral Harper ar drawma Defnyddiwyd arian o Gronfa Ffyniant Gyffredin fel bod Ynys Môn yr awdurdod cyntaf yn y DU i gynnal cwrs ar drawma yn benodol ar gyfer rhieni maeth. Hyfforddiant pellach i staff ysgol yn ogystal â llywodraethwyr ysgol	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
<p>k) Buddsoddi £1m yn adeiladau ein canolfannau hamdden a rheoli gwaith gosod cae 3G newydd yn Ysgol Uwchradd Bodedern</p>	<p>Mae gwaith gwella gwerth dros £1m wedi'i wario ar adeiladau canolfannau hamdden Ynys Môn drwy gydol y flwyddyn. Ymhlith y pethau y gwariwyd arnynt mae–</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cae 3G yn Ysgol Uwchradd Bodedern • Llawr newydd ei osod yn y brif neuadd, gwaith atgyweirio i'r cyrtiau sboncen, ffenestri newydd, atgyweirio to a gwelliannau i'r ystafelloedd newid yng Nghanolfan Hamdden Caergybi. • Mae gwaith helaeth wedi'i wneud yng Nghanolfan Hamdden Amlwch gyda buddsoddiad o hyd at £600,000 ar brosiectau amrywiol. Ymhlith y prosiectau mae ystafell newid gwlyb newydd i'r anabl, toiledau newydd, drysau awtomatig newydd, ffenestri newydd, gwaith to a lloriau newydd gan gynnwys llawr newydd yn y neuadd chwaraeon. • Llifoleuadau LED newydd ar gae 3G Plas Arthur, gan gynnwys ychwanegu dwy golofn newydd er mwyn cael mwy o orchudd. • Gwaith atgyweirio a chynnal a chadw amrywiol yng Nghanolfan Hamdden David Hughes 	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>
<p>l) Rhoi cyfleoedd nofio am ddim i ofalwyr ifanc a gweithio tuag at gynyddu nifer y plant sy'n cael gwersi nofio, wrth gynnal 500,000 o ymweliadau â'n canolfannau hamdden yn flynyddol</p>	<p>Bu 515,000 o ymweliadau i wneud gweithgareddau corfforol yn y canolfannau hamdden drwy gydol 2023/24.</p> <p>O'r ymweliadau hynny, cafodd bron i 1900 o blant a phobl ifanc wersi nofio gan staff MônActif.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
<p>a) Sicrhau bod Cwricwlwm i Gymru yn ei le ym mhob ysgol a bod systemau wedi'u datblygu i fesur effaith gwaith sy'n ymwneud â llesiant, cynhwysiant a lles ar blant, pobl ifanc a'r gweithlu.</p>	<p>Dilynir Cwricwlwm i Gymru ym mhob ysgol.</p> <p>Mae systemau digonol ar waith i sicrhau bod llesiant dysgwyr a'u cynnwys yn flaenoriaethau allweddol i'r Cyngor. Mae data i bawb yn cael eu monitro'n rheolaidd gan y Gwasanaeth Dysgu a'r Panel Craffu Addysg yn ogystal â diweddariadau rheolaidd i'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio ar gynnydd.</p> <p>Trefnwyd digwyddiad Iechyd a Llesiant ar gyfer staff ysgol Corn Hir gyda thua 70 o staff yn mynd i'r digwyddiad. Mae digwyddiad tebyg wedi'i gynllunio ar gyfer 24/25.</p>	<p>Camau Gweithredu a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'u cwblhau</p>
<p>b) Sicrhau bod pob ysgol yn gallu cynnig prydau ysgol am ddim i bob disgybl cynradd fel rhan o gynllun Llywodraeth Cymru i roi prydau ysgol am ddim i bob plentyn ysgol gynradd.</p>	<p>Mae pob ysgol gynradd yn rhoi prydau ysgol am ddim i ddisgyblion.</p> <p>Derbyniodd Ysgol Gynradd Bodffordd uned symudol newydd er mwyn trosglwyddo ystafell ddosbarth o'r prif adeilad. Bydd hyn yn fodd i'r hen ystafell ddosbarth gael ei defnyddio fel ffreutur ac i'r ysgol ddarparu ar gyfer mwy o ddisgyblion ar y tro.</p>	<p>Camau Gweithredu a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'u cwblhau</p>
<p>c) Cryfhau trefniadau cydweithio integredig gyda gwasanaethau / asiantaethau allanol i gynnig cefnogaeth ac arweiniad i blant, pobl ifanc ac ieuencid Ynys Môn, mewn modd cynhwysol ac arloesol</p>	<p>Bu i'r berthynas a'r cydweithio rhwng gwasanaethau mewnol ac allanol â'r Cyngor gryfhau drwy gydol y flwyddyn.</p> <p>Mae peth o'r gwaith ynghylch Ynys sy'n Ystyriol o Drawma wedi'i ddiweddarau yn j uchod.</p> <p>Mae'r cydweithio gydag ysgolion a'r gwasanaeth ieuencid wedi'i gryfhau i nodi a gweithio gyda darpar fyfyrwyr NEET yn gynharach.</p> <p>Mae'r tîm Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiant (ADYaCh) yn parhau i weithredu'r Strategaeth Cynhwysiant ADY gan weithio ar y cyd â llawer o arbenigwyr allanol gan gynnwys Prifysgol Betsi Cadwaladr a SNAP Cymru.</p> <p>Mae gwaith yn parhau i gryfhau ymhellach y cymorth sydd ei angen ar ein plant a'n pobl ifanc.</p>	<p>Camau Gweithredu a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'u cwblhau</p>

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
d) Sicrhau cyfleoedd i ddatblygu arweinyddiaeth ar draws yr Ynys, mewn cydweithrediad â GwE	<p>Darparwyd llawer o gyfleoedd gyda GwE yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys y rhaglen datblygu arweinyddiaeth i staff addysgu a datblygiad llywodraethwyr gyda llywodraethwyr ysgol.</p> <p>Yn dilyn penderfyniad cenedlaethol i ddirwyn i ben gonsortiw m rhanbarthol, gan gynnwys GwE, yn 24/25, ni fydd cyfleoedd pellach i ddatblygu arweinyddiaeth gyda GwE. Datblygir trefniadau amgen i gymryd lle'r hyn a gynigir gan GwE.</p>	Camau Gweithredu a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'u cwblhau
e) Cyflwyno'r cynllun i ddenu cynorthwywyr addysgu i'r proffesiwn, gan gynnwys gweithio gyda'r coleg a darparu cyfleoedd hyfforddi lleol	Mae'r Cyngor wedi sefydlu proses recriwtio newydd o fewn Addysg mewn perthynas â denu cynorthwywyr addysgu i'r proffesiwn o'r coleg.	Camau Gweithredu a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'u cwblhau
f) Gweithredu'r Cynllun Cyflwyno Gwasanaeth Addysg Oedolion yn y Gymuned	<p>Wrth weithio mewn partneriaeth â Grŵp Llandrillo Menai, mae'r Cyngor wedi -</p> <ul style="list-style-type: none"> • nodi anghenion dysgu Cymraeg y gymuned • cynnal digwyddiad cwrdd â'r prynwr ar gyfer darparwyr posibl • sefydlu fframwaith i is-gontractio darparwyr i ymgymryd â'r cyrsiau 	Camau Gweithredu a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'u cwblhau
g) Ymgynghori ar y strategaeth newydd i Foderneiddio Cymunedau Dysgu a Datblygu'r Gymraeg, ei mabwysiadu a gweithredu'r rhaglen waith gysylltiedig	<p>Moderneiddio Cymunedau Dygu and Darblygu'r Gymraeg</p> <p>Cytunwyd ar y strategaeth ac mae rhaglen yn cael ei rhoi ar waith yn unol â hynny.</p>	Camau Gweithredu a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'u cwblhau
h) Ymchwilio i ddulliau o foderneiddio a datblygu darpariaeth ôl-16 a chyfleoedd dysgu er mwyn gosod cyfeiriad a mabwysiadu strategaeth ôl-16	Mae gwaith ar droed i ymchwilio i ddulliau o foderneiddio a datblygu darpariaeth ôl-16 a chyfleoedd dysgu er mwyn gosod cyfeiriad a mabwysiadu strategaeth ôl-16.	Camau Gweithredu a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'u cwblhau

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
i) Cynyddu nifer yr ysgolion sy'n gallu rhedeg y Cynllun SHEP (Rhaglen Cyfoethogi Gwyliau Ysgol) yn ystod gwyliau'r haf	Bellach mae chwe ysgol yn eu lle i redeg y Rhaglen Gwella Gwyliau'r Haf (SHEP) yn ystod gwyliau'r haf	Camau Gweithredu a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'u cwblhau
j) Mabwysiadu strategaeth newydd ar gyfer darparu Gwasanaethau Llyfrgell a dechrau ei chyflwyno	Mae strategaeth ddrafft wedi'i pharatoi ar gyfer darparu Gwasanaethau Llyfrgell. Mae disgwyl i'r pwyllgorau drafod y drafft yn ystod 2024/25.	Yn parhau i mewn i 24/25
k) Sicrhau bod ein plant a phobl ifanc yn cael cyfleoedd i leisio eu barn yn ystod y flwyddyn pan fydd y Cyngor yn ymgysylltu ac yn ymgynghori ar wahanol faterion yn ymwneud ag addysg	Mae fforwm Plant a Phobl Ifanc Ynys Môn wedi ei sefydlu gyda dau gynrychiolydd o bob ysgol yn cael gwahoddiad i bob fforwm. Mae un fforwm wedi ei gynnal gyda chyflwyniadau a thrafodaethau ar fersiwn ddrafft y Strategaeth Tlodi, y Cynllun Cydraddoldeb Drafft a'r ymgynghoriad ar y gyllideb ddrafft ar gyfer 24/25.	Camau Gweithredu a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'u cwblhau
l) Adolygu Strategaeth yr Archifau ac Oriol Môn a'u cysoni fel bod modd helpu i barhau i gadw ein statws achredu	Roedd y ddwy strategaeth wedi'u cysoni er mwyn helpu i barhau i gadw'r statws achredu	Camau Gweithredu a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'u cwblhau

Tai

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
a) Parhau i ddatblygu cynlluniau ar gyfer Datblygiad Tai Gofal Ychwanegol yn Nhyddyn Mostyn, Porthaethwy	<p>Mae gwaith datblygu ar gyfer Datblygiad Tai Gofal Ychwanegol newydd wedi symud yn ei flaen yn dda yn ystod y flwyddyn.</p> <p>Cyflwynwyd yr Achos Busnes Amlinellol i Lywodraeth Cymru.</p> <p>Y bwriad yw llunio cais cyn-cynllunio yn gynnar yn 2024/25.</p>	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
b) Sicrhau bod unrhyw ddatblygiadau newydd yn cael eu hadeiladu trwy Ddulliau Adeiladu Modern yn unol â Thystysgrif Perfformiad Sylfaenol Ynni gradd A	<p>Mae pob datblygiad newydd yn cydymffurfio â'r Dulliau Adeiladu Modern, gan gynnwys y stad newydd yn Llys Llwydiarth, Pentraeth.</p>	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
c) Cyfrannu at weithredu Strategaeth Tai Lleol y Cyngor drwy ddatblygu 30 o dai newydd a phrynu 15 o gyn-dai Cyngor.	<p>Mae 18 o Gyn-dai Cyngor wedi'u prynu yn ystod 2023/24 ac mae gwaith wedi'i wneud neu wrthi'n cael ei wneud i'w hychwanegu at y stoc sydd ar gael.</p> <p>Mae deg uned newydd yn Llys Llwydiarth, Pentraeth wedi eu cwblhau ac mae tenantiaid wedi symud i mewn. Mae gwaith wedi dechrau ar hen safle Ysgol Niwbwrch lle mae 14 o unedau newydd yn yr arfaeth. Mae deg uned wedi eu prynu ym Mharc y Coed, Llangefni. Mae wyth uned yn y broses o gael eu hadeiladu yng Ngharreglwyd, Caergybi.</p>	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
d) Defnyddio Premiwm Treth y Cyngor i hwyluso gwaith adfer 70 o gartrefi gwag, cynorthwyo hyd at 20 o brynwyr tro cyntaf sy'n dod i mewn i'r farchnad eiddo a rhoi cymorth i aelwydydd lleol sy'n ceisio tai sy'n fforddiol eu rhent ar y farchnad agored yn eu cymunedau.	<p>Bu Premiwm Treth y Cyngor yn gymorth i adfer 71 o gartrefi gwag yn ystod y flwyddyn.</p> <p>Cyflwynwyd 18 grant i brynwyr tro cyntaf Ynys Môn yn ystod 2023/24, yn ogystal ag i wyth o drigolion ychwanegol a brynodd gyda chymorth cytundeb ecwiti a rennir gyda Tai Teg.</p>	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
e) Defnyddio data a gasglwyd yn Arolwg Cyflwr Stoc 2022 i nodi'r buddsoddiad sydd ei angen yn y dyfodol i sicrhau y gall Stoc Tai Cyngor fodloni Safonau newydd Ansawdd Tai Cymru.	<p>Yn dilyn penodi cwmni arbenigol, mae'r Cyngor wedi dechrau ar y gwaith o sefydlu Llwybrau Ynni Targed unigol ar gyfer yr holl stoc tai. Y disgwyl yw cwblhau'r gwaith hwn yn 2024/25.</p> <p>Cytunwyd ar y manylebau technegol ar gyfer y gwaith gofynnol a'r disgwyl yw y bydd y dogfennau tendro'n fyw ar Gwerthwchi Gymru erbyn diwedd Chwarter 2 2024/25.</p>	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
f) Lansio ein porth tenantiaid Digidol newydd er mwyn gwella'r dulliau cyswllt i'n tenantiaid	Mae'r Porth Tenantiaid Digidol bron wedi'i gwblhau ond nid yw wedi'i lansio. Y prif reswm am yr oedi yw'r gwaith uwchraddiadau TG ychwanegol yr oedd angen i'r tîm Tai eu cwblhau cyn lansio'r porth. Mae'r gwaith hwn bellach wedi'i gwblhau ac mae'r prosiect yn llithro i mewn i waith 2024/25, gyda'r nod o lansio'r porth yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn.	Heb ei gwblhau
g) Paratoi ar gyfer y newid i system ddigidol yn 2025 drwy asesu ein systemau mynediad drws Stoc Tai'r Cyngor ac ailfodelu ein datrysiadau teleofal gwifrau caled i fod yn atebion cludadwy sy'n seiliedig ar anghenion unigol	<p>Mae gwaith i uwchraddio'r stoc Teleofal wedi dechrau gyda thua 900 o unedau wedi'u prynu gan y darparwr newydd, Chiptech.</p> <p>Cyhoeddodd BT na fydd y Newid i System Ddigidol bellach yn digwydd tan Ionawr 2027. Mae'r Cyngor, felly, ar y blaen ac mae ganddo amser i sicrhau bod y systemau newydd yn gweithio fel y dylent.</p>	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
h) Paratoi, mabwysiadu a gweithredu Strategaeth Tai Gwag newydd ar gyfer 2023-2028	Cytunodd y Pwyllgor Gwaith ar Strategaeth Tai Gwag yn ystod 2023/24. Pwrpas y Cynllun Strategol Tai Gwag yw sicrhau y cedwir nifer yr eiddo gwag cyn ised â phosibl ac annog perchnogion i ddod â nhw yn ôl i ddefnydd.	Wedi'i gwblhau
i) Gweithio mewn partneriaeth â Llywodraeth y DU a Chymru i gefnogi pobl sy'n dod i fyw i Ynys Môn o ganlyniad i loches drwy weithredu Pecyn Cymorth Gwasgaru Lloches Cymdeithas Llywodraeth Lleol Cymru.	Mae'r Cyngor yn parhau i weithio mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru a'r DU i gefnogi pobl sy'n dod i fyw i Ynys Môn o ganlyniad i loches. Ni chafwyd ceisiadau am loches am ran helaeth o'r flwyddyn, ond mae'r Cyngor wedi derbyn nifer fach o geisiadau yn ystod chwarter olaf y flwyddyn.	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
a) Cwblhau unedau busnes ychwanegol yn Llangefni a Chaerdybi yn ogystal â sicrhau caniatâd cynllunio llawn ar fwriadau i adeiladu unedau busnes yn Amlwch.	Mae unedau busnes Llangefni a Chaerdybi wedi eu cwblhau ac mae ganddynt denantiaid ynddynt neu maent ar gael i'w rhentu. Mae caniatâd cynllunio llawn i adeiladu unedau busnes yn Amlwch hefyd yn ei le.	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
b) Ymgynghori ar y Strategaeth Ganol Trefi a Chynlluniau Creu Lleoedd newydd ar gyfer y pum tref yn Ynys Môn a sicrhau cyllid i gyflawni gwelliannau i Ganol ein Trefi	Cytunodd y Pwyllgor Gwaith ar Strategaeth Gwella Canol Trefi newydd ym Medi 2023 yn sgil ymgynghoriad cyhoeddus Mae dwy swydd wedi'u llenwi er mwyn helpu i greu cynlluniau ar gyfer canol y trefi yn ogystal â chael gafael ar arian am y datblygiadau.	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
c) Darparu grantiau'r Awdurdod Datgomisiynu Niwclear i ogledd Ynys Môn yn ogystal â gweithio ar y cyd â phartneriaid i fwrw ymlaen â datblygiad Parcdir Trefol	Cytunwyd ar ganiatâd cynllunio llawn i greu unedau busnes yn Amlwch. Mae cais cynllunio llawn ar gyfer datblygiad parcdir trefol gyda Chymdeithas Amlwch wedi ei gyflwyno. Mae grantiau cymunedol yr Awdurdod Datgomisiynu Niwclear wedi cael eu dosbarthu yng ngogledd Ynys Môn yn ystod y flwyddyn. Ceir rhagor o wybodaeth am Adfywio Economaidd Gogledd Ynys Môn ar wefan y cyngor	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
d) Gweithio gyda Stena, Llywodraeth Cymru a'r DU a Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru i sicrhau cyfleoedd buddsoddi i Borthladd Caerdybi	Mae'r Cyngor yn parhau i weithio gyda Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru, Stena, Llywodraeth Cymru a'r DU i chwilio am gyfleoedd buddsoddi i Borthladd Caerdybi. Sicrhawyd arian tuag at adfer Morglawdd Caerdybi. Mae'r Achos Busnes Amlinellol a'r Achos Busnes Llawn wrthi'n cael eu datblygu i'w cyflwyno yn 24/25.	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
<p>e) Cydweithio gyda rhanddeiliaid allweddol i sefydlu parth tollau diogel yng Nghaergybi a safleoedd eraill ar Ynys Môn</p>	<p>Sicrhodd Cyngor Môn a Stena Line Statws Porthladd Rhydd yn 2023 ac yna gyflwyno Achos Busnes Amlinellol am Borthladd Rhydd Môn, prosiect trawsnewidiol sydd ar fin ysgogi twf economaidd a chreu nifer o gyfleoedd swyddi ar draws Ynys Môn a Gogledd Cymru.</p> <p>Yn yr Achos Busnes Amlinellol, a gyflwynwyd i Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru, ceir manylion helaeth am sut y mae Porthladd Rhydd Ynys Môn yn bwriadu gweithredu. Yn ogystal â hyn, diffinnir lleoliadau treth a thollau cychwynnol penodedig fydd o fewn ffin y Porthladd Rhydd.</p> <p>Mae rhagor o wybodaeth am y Porthladd Rhydd, gan gynnwys diweddariadau ar y gwaith a wnaed yn Prosperity Parc (hen safle Alwminiwm Môn) ar gael ar Wefan Porthladd Rhydd Ynys Môn.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>
<p>f) Cydweithio â Rhaglenni Twf Gogledd Cymru a dylanwadu arnynt i sicrhau'r manteision lleol gorau posibl</p>	<p>Mae'r Cyngor yn parhau i fod yn aelod o amrywiol Fyrddau Rhaglen o fewn y Bwrdd Uchelgais i ddylanwadu ar y prosiectau a ddarperir ar Ynys Môn i wneud y mwyaf o gyfleoedd a buddion.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>
<p>g) Gweithredu Cronfa Ffyniant Bro Llywodraeth y DU a'r Gronfa Ffyniant Gyffredin yn llwyddiannus.</p>	<p>Mae gan y Cyngor dîm cyflawni ar waith ar gyfer y rhaglen.</p> <p>Mae'r rhaglen yn cynnwys datblygu eiddo gwag yng Nghaergybi, trawsnewid blaenau'r traeth ar Draeth y Newry, ehangr Cyfadeilad yr Empire, ehangu Canolfan Celfyddydau Ucheldre, trawsnewid Sant Cybi ac Eglwys y Bedd, gwneud gwelliannau i fannau ymwelwyr ym Morglawdd Caergybi ac adnewyddu eiddo yng nghanol y dref. Ceir rhagor o wybodaeth am y datblygiadau a diweddariadau ar y cynnydd gyda'r gwaith ar Wefan y Cyngor.</p> <p>Mae Cronfa Ffyniant Gyffredin y DU yn rhan o agenda Ffyniant Bro Llywodraeth y DU a bydd yn rhoi cyfanswm o £16.1 miliwn o gyllid i'w fuddsoddi'n lleol ar Ynys Môn erbyn mis Mawrth 2025.</p> <p>Gyda chymorth partneriaid lleol, dewisodd Cyngor Sir Ynys Môn 25 o brosiectau o bob rhan o Ynys Môn iddynt gael cyllid o ddyraniad Ynys Môn o Gronfa Ffyniant Gyffredin y DU. Mae rhagor o wybodaeth ar gael ar Wefan y Cyngor.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
h) Sicrhau bod y ffyrdd yn ddiogel i'w defnyddio ac yn cael eu cynnal a'u cadw	<p>Parhau i fod mewn cyflwr da oedd hanes ffyrdd Ynys Môn yn ystod 23/24. Roedd y tri dangosydd yn ymwneud â chyflwr y ffyrdd yn Wyrdd yn erbyn y targed –</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Canran y ffyrdd A sydd mewn cyflwr gwael - 2.7% 2. Canran y ffyrdd B sydd mewn cyflwr gwael - 2.3% 3. Canran y ffyrdd C sydd mewn cyflwr gwael - 7.5% 	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
i) Rheoli asedau morol a chefn gwlad y Cyngor yn ddiogel ac yn effeithiol gan gynnwys rheoli Ynys Llanddwyn, Gwarchodfa Natur Leol Nant y Pandy a Pharc Gwledig Morglawdd Caergybi.	<p>Mae gwaith yn parhau i sicrhau bod asedau morwrol a chefn gwlad y Cyngor yn cael eu rheoli'n ddiogel. Mae peth o'r gwaith a wnaed yn ystod 23/24 yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynnal a chadw a nodi gwaith cynnal a chadw ym Mhorth Amlwch, Pier San Siôr a Phier Biwmares, • Adolygu ffioedd a thaliadau'r angorfeydd morwrol, cofrestriadau cychod a lansiadau • Agorwyd swyddfa newydd i wardeniaid ym Mharc Gwledig y Morglawdd • Cynhaliwyd arolygon coed yn Nant y Pandy a chael gwared â choed anniogel • Cynlluniau a chyllid wedi'u rhoi yn eu lle i uwchraddio'r llwybr pren presennol yn Nant Eirias yn ystod 2024/25 	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
j) Gosod pontynau glanio newydd ym Mhorth Amlwch a Phier San Siôr yn ogystal â gwella llwybrau troed, cyfleusterau beicio, cyfleusterau ailgylchu, manau gwefru cerbydau trydan a mynediad ac arwyddion ledled yr ynys.	<p>Sicrhawyd cyllid Y Gronfa Ffyniant Gyffredin ac mae gwaith wedi dechrau i wella pum treial arfordirol cylchol, cyfleusterau beicio a mwy.</p> <p>Gohiriwyd gosod pontynau glanio newydd ym Mhorth Amlwch a Phier San Siôr a dygwyd cyllid ymlaen i 2024/25.</p>	Rhywfaint o waith wedi'i gwblhau ond y gwaith yn parhau i mewn i 24/25

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
<p>k) Mabwysiadu a chyflwyno Cynllun Rheoli AHNE a Chynllun Cyrchfan, a hynny mewn ymgynghoriad â phartneriaid a thrigolion</p>	<p>Lansiwyd yn llwyddiannus Gynllun Rheoli AHNE newydd yn ystod y flwyddyn. Pwrpas Cynllun Rheoli'r AHNE yw gwerthuso a phennu nodweddion arbennig yr AHNE, ac mae'n nodi pa gamau sydd eu hangen i sicrhau bod y rhinweddau hyn yn cael eu cadw a'u gwella ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.</p> <p>Cafodd Cynllun Rheoli Cyrchfan ei lansio yn ystod y flwyddyn, hefyd. Mae'r cynllun hwn yn ceisio gwella ysbryd o gydweithio a meddwl cyfannol i ddatblygu arlwy sy'n gwella'r rhinweddau allweddol hyn ac yn rhoi manteision economaidd a chymdeithasol i'r cymunedau lleol.</p>	Wedi'i gwblhau
<p>l) Dilyn canllawiau Llywodraeth Cymru a newid parthau 30mya i barthau 20mya ac ymgynghori â chymunedau penodol (sydd wedi'u heithrio o'r rheol 20mya) i gyflwyno ardaloedd 20mya mewn ardaloedd poblog (adeiledig)</p>	<p>Cafodd yr holl barthau 20mya eu nodi a'u newid yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru</p>	Wedi'i gwblhau
<p>m) Cyflawni gwelliannau seilwaith twristiaeth fel rhan o Raglen Ariannu Y Pethau Pwysig 2</p>	<p>Cwblhawyd prosiect Pethau Pwysig Ynys Môn oedd yn gwella cyfleusterau cyhoeddus ym Menllech, Porth Swtan, Trearddur a Phorth Dafarch yn ystod 23/24.</p>	Wedi'i gwblhau
<p>n) Croesawu 50 o longau mordeithio i'r ynys a gweithio gyda Llywodraeth Cymru ar weithgareddau Llongau Mordeithio ar y tir</p>	<p>Llwyddodd Llongau Mordeithiau i ddocio ym Mhorthladd Caergybi drwy gydol y tymor a chroesawyd gweithgareddau ar y tir.</p>	Wedi'i gwblhau

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
o) Cynyddu gwaith monitro meysydd parcio a strydoedd sy'n eiddo i'r cyngor er mwyn annog ymddygiad da ymwelwyr o ran parcio	Bu mwy o fonitro meysydd parcio a strydoedd y Cyngor drwy gydol 23/24. Dim adroddiadau o faterion difrifol ac ymddygiad da gan fwyafrif helaeth yr ymwelwyr.	Wedi'i gwblhau
p) Gweithredu Cod Ymddygiad Afon Menai i sicrhau y caiff y Fenai ei rheoli'n ddigonol ac yn effeithiol	Cynhaliwyd adolygiad o'r tîm morwrol ac mae cynllun gwella wedi'i ddatblygu i weithredu a rheoli Cod Ymddygiad Afon Menai yn effeithiol. Bydd y Cynllun Gwella'n cael ei drafod gan y Pwyllgor Gwaith yn 2024/25	Wedi'i ohirio oherwydd gwaith adolygu'r tîm arforol. Gwaith yn parhau i mewn i 24/25

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
<p>a) Buddsoddi yn ein hadeiladau i wella effeithlonrwydd ynni, lleihau'r defnydd o ynni, a lleihau allyriadau carbon y Cyngor</p>	<p>Mae'r Cyngor wedi parhau i weithredu ei raglen ReFit i osod mesurau effeithlonrwydd ynni ac mae gwaith datblygu'r Porthladd Solar Ceir yn parhau.</p> <p>Er mwyn parhau i fuddsoddi yn ein hasedau, mae'r Cyngor wedi cael £14M mewn grant Gwres Carbon Isel i fuddsoddi mewn pypiau gwres ffynhonnell aer, mesurau perfformiad ynni a gwaith uwchraddio seilwaith mewn 27 o leoliadau ar draws yr Ynys.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>
<p>b) Cyflawni ein cynllun trawsnewid fflyd trwy gynyddu nifer y cerbydau trydan yn ein fflyd a chynyddu'r defnydd a wneir ohonynt wrth ddarparu ein gwasanaethau</p>	<p>Ehangodd ein fflyd cerbydau trydan gyda 22 o gerbydau'n cael eu hychwanegu yn ystod y flwyddyn, O'r herwydd, cynyddu ei maint i 10% o'r fflyd gyffredinol.</p> <p>Defnyddiwyd y fflyd cerbydau trydan gan staff y cyngor i yrru 120,466 o filltiroedd yn ystod 2023/24, gan leihau'r allyriadau carbon o ganlyniad i ostyngiad yn y defnydd a wnaed o'r fflyd petrol, disel ac LPG.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>
<p>c) Newid sut rydym yn gweithio i leihau'r defnydd a wnawn o ynni ac allyriadau carbon e.e. trwy symud i ddatrysiadau TG yn y cwmwl</p>	<p>Gwnaethpwyd llawer o waith i foderneiddio ein systemau TG a chronfeydd data yn ystod y flwyddyn. Cafodd caledwedd, gan gynnwys gliniaduron a gweinyddwyr, eu huwchraddio i offer mwy newydd a mwy effeithlon. Symudodd y Cyngor hefyd dair cronfa ddata TG fawr i dechnoleg cwmwl. Bydd y cam hwn yn helpu i leihau allyriadau carbon ar y safle yn ogystal â chynyddu effeithlonrwydd a gwydnwch y tair system.</p> <p>Dechreuwyd hefyd ar ragor o waith i symud mwy o systemau i dechnoleg cwmwl yn ystod 2023/24 a'r disgwyl yw y cânt eu cwblhau yn 2024/25.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>
<p>d) Gweithio tuag at darged Llywodraeth Cymru o ailgylchu 70% erbyn 2025</p>	<p>Llwyddodd y Cyngor i gyrraedd cyfradd ailgylchu o 64.67% yn ystod 2023/24, y gyfradd uchaf ers sawl blwyddyn. Mae gwaith yn parhau tuag at gyrraedd y targed ailgylchu o 70% erbyn 2025.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
<p>e) Ceisio sefydlu Strategaeth Economi Gylchol mewn partneriaeth â Menter Môn i gyfrannu at wella cyfraddau ailgylchu a lleihau gwastraff ar draws Ynys Môn</p>	<p>Sicrhawyd arian grant yr Economi Cylchol gan Lywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn. Y cynllun yw gweithio gyda Menter Môn i sefydlu lleoliadau trwsio ar yr Ynys yn ystod 2024/25.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>
<p>f) Sicrhau teithio cynaliadwy drwy weithredu cynlluniau teithio llesol yn Lôn Graig i Lôn Refail, Llanfairpwll, a gwelliannau llai eraill i'r rhwydwaith teithio llesol.</p>	<p>Gyda chefnogaeth grant y prif gais Teithio Llesol gan Lywodraeth Cymru, cynhaliwyd gwaith i wella darpariaeth teithio llesol yng Nghaergybi a Bae Trearddur i wella isadeiledd ar gyfer cerddwyr a beicwyr, a chodi ymwybyddiaeth teithio llesol rhwng y ddau anheddiad.</p> <p>Drwy'r rhaglen teithio llesol a chefnogaeth ariannol o £1.74m gan Lywodraeth Cymru a Trafnidiaeth Cymru, mae'r Cyngor yn parhau i fuddsoddi mewn gwelliannau mewn isadeiledd er mwyn annog teithio lleol carbon isel. Gyda phrif gynllun yng Nghaergybi i Fae Trearddur ar fin cael ei chwblhau, cynhwysodd y gwelliannau i osod llwybr aml ddefnydd newydd drwy lledu'r lled presennol, croesfannau newydd a gosod arwyddion i godi ymwybyddiaeth teithio llesol yn yr ardal.</p> <p>Trwy'r grant craidd fe gwblhawyd gwaith man welliannau yn Amlwch, Malltraeth ac Y Fali er mwyn gwella diogelwch yr holl ddefnyddwyr drwy cymysgfa o welliannau yn y setliadau gan gynnwys: gwella gwyneb y llwybr, gwella croesfannau, arwyddion newydd ble yn briodol, ail-marcio'r ffordd, ac adnewyddu'r parth cyhoeddus yn benodol yn Malltraeth.</p> <p>Yn ogystal â'r gwaith ar y ddaear, fe barhawyd i weithio ar astudiaethau blaen ddatblygu yn ardal Porth Amlwch i Amlwch, Benllech, a Phont Marcwis i Niwbwrch ble chynnalwyd ymgynghoriadau cyhoeddus yn ystod y flwyddyn. Hefyd parhawyd gyda dyluniadau manwl yn Llanfairpwll a dechrewyd astudiaethau yn ardal Gaerwen - Llanddaniel ac Llanfihangel yn Nhowyn - Y Fali.</p>	<p>Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau</p>

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
g) Defnyddio cyllid Llywodraeth Cymru a pharhau i weithredu'r Cynllun Mannau Gwefru drwy osod manau gwefru cerbydau trydan mewn gwahanol leoliadau	<p>Mae manau gwefru cerbydau trydan yn gyflym a osodwyd gan y cyngor sir yn boblogaidd gyda thrigolion ac ymwelwyr.</p> <p>Yn ystod y 12 mis diwethaf maent wedi'u defnyddio bron i 5,000 o weithiau - gan sicrhau y gwefrir y cerbydau am 390,768 o filltiroedd o deithio - sy'n cyfateb i deithio o amgylch y Ddaear 15 o weithiau. Mae hyn wedi atal 75 tonnell o garbon rhag cael ei ryddhau i'r atmosffer.</p> <p>Mae modd gweld map gyda lleoliadau holl fannau gwefru cerbydau trydan Ynys Môn ar Wefan ZapMap a rhestr gyfredol o fannau gwefru'r cerbydau ar wefan y Cyngor.</p>	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
h) Parhau gyda gwaith cynnal y rhwydwaith llwybrau cyhoeddus a llwybr yr arfordir	Mae'r Cyngor yn parhau i weithredu Cynllun Gwella Hawliau Tramwy , yn ogystal â chydweithio â Chyfoeth Naturiol Cymru, yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol a Chynghorau Cymuned Lleol i gynnal y llwybrau cyhoeddus a'r llwybrau arfordirol i safon mor uchel â phosibl.	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
i) Cyflwyno prosiectau i wella bioamrywiaeth a gorchudd coed ar draws Ynys Môn a mapio ardaloedd addas ar gyfer ailblannu coed	Mae prosiectau i wella bioamrywiaeth wedi parhau ar draws yr ynys gyda phrosiectau ar y gweill i wella pyllau bywyd gwylt ym Mharc Gwledig y Morglawdd a datblygiadau natur a chynefinoedd newydd. Mae prosiectau plannu coed, hefyd, wedi arwain at blannu 2000 o goed yng Nghaerdybi, Bodorgan, Benllech ac Aberffraw.	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
j) Datblygu strategaeth 'Rheoli perygl llifogydd lleol' i nodi a blaenoriaethu ymyraethau tymor hir ar draws Ynys Môn.	Mae'r Strategaeth Leol ar gyfer Rheoli Perygl Llifogydd bellach ar ffurf drafft terfynol a bydd yn dilyn proses ymgynghori cyhoeddus y Cyngor yn Ch2 2024/25 ac yna broses fabwysiadu'r Cyngor. Ar hyn o bryd, rhagwelir y bydd gwaith mabwysiadu'r strategaeth yn llawn wedi'i gwblhau erbyn mis Ebrill 2025.	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
k) Cyflwyno cynlluniau rheoli llifogydd ar raddfa fach ar draws yr ynys a datblygu bwriadau ariannu ar gyfer ymyraethau risg llifogydd mawr	<p>Cyflwynwyd dau gynllun bach a chytunwyd ar y dyluniad ar gyfer pedwar cynllun bach arall.</p> <p>Mae'r gwaith dylunio a datblygu ar ddau gynllun mawr yn parhau, gydag astudiaethau'n parhau mewn pedwar lleoliad arall y gellid bod angen cynllun ar raddfa fawr ar eu cyfer.</p>	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau

Camau Gweithredu Allweddol	Diweddariad	Statws
l) Sefydlu tîm polisi mewnol i gefnogi a pharatoi'r Cynllun Datblygu Lleol	Mae Tîm Polisi Cynllunio wedi'i recriwtio ac mae bellach yn ei swydd. Mae Cytundeb Cyflawni drafft wedi'i baratoi a fydd yn cyfrannu at greu Cynllun Datblygu Lleol newydd.	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
m) Ymgysylltu â datblygwyr prosiectau ynni mawr a rhanddeiliaid eraill i hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer manteision economaidd-gymdeithasol trawsnewidiol i'r ynys, gan fabwysiadu'r egwyddor agosrwydd a sicrhau manteision cymunedol a pherchnogaeth leol	Mae'r Cyngor yn parhau i ymgysylltu â datblygwyr a rhanddeiliaid allweddol ar brosiectau ynni mawr. <ul style="list-style-type: none"> • Trafodaethau gyda Llywodraeth y DU cyn prynu safle Wylfa ac wedi hynny, yn ogystal â chyda Great British Nuclear • Ymgysylltu â llawer o rhanddeiliaid allweddol â diddordeb gan gynnwys yr Adran dros Ddiogelwch Ynni a Sero Net (DESNZ), M-Sparc, Prifysgol Bangor, Coleg Menai, Menter Môn a mwy • Fforymau niferus Ynys Ynni gyda chyflwyniadau gan Great British Nuclear ar ddatblygiadau ynni a Stena ar y Statws Porthladd Rhydd • Cynrychiolaeth niferus mewn digwyddiadau yn Llundain (Wythnos Niwclear, wythnos arloesi Cymru) a Chaerdydd (Ynni Niwclear ac Economi Cymru) 	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau
n) Cymryd rhan lawn yn y prosesau caniatáu statudol ar gyfer unrhyw brosiectau ynni carbon isel	Yn ystod y flwyddyn hon mae'r Cyngor wedi cymryd rhan lawn drwy'r rhaglen Ynys Ynni ac wedi rheoli ei gyfrifoldebau mewn perthynas â'r broses ganiatáu statudol. Mae hyn yn cynnwys gwaith ar: <ul style="list-style-type: none"> • Hyb Hydrogen Caergybi • Morlais • Fferm Solar Traffwll • System Storio Ynni Batri Carrog • Materion cynllunio mewn perthynas â'r Safleoedd Porthladd Rhydd • Ffermydd gwynt Morgan a Mona 	Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 23/24 wedi'i gwblhau

Perfformiad Cyffredinol Dangosyddion Perfformiad Allweddol

Mae 92% o ddangosyddion perfformiad y Cerdyn Sgorio Corfforaethol yn perfformio uwchlaw'r targed neu o fewn goddefiant o 5% i'w targedau am y flwyddyn. Dyma'r adroddiad cerdyn sgorio sy'n perfformio orau ers ei gyflwyno.

Dengys perfformiad blwyddyn ar ôl blwyddyn y Cyngor ar gyfer yr holl ddangosyddion cymaradwy (cyfanswm o 35) bod 20 (57%) wedi gwella yn ystod y flwyddyn, 13 (37%) wedi dirywio a 2 (6%) wedi cynnal eu lefelau perfformiad.

At ei gilydd, roedd 89% o'r dangosyddion a ddefnyddir i fonitro'r Amcanion Llesiant yn Wyrdd yn erbyn targed y flwyddyn.

Mae'r adroddiad cerdyn sgorio'n amlygu rhai o'r perfformiadau da. Ymhlith rhai o'r uchafbwyntiau hyn mae:

- Dangosyddion y Gymraeg mewn Ysgolion
- Dangosyddion Canolfan Hamdden MônActif a NERS;
- Nifer y tai gweigion a gafodd eu haildefnyddio ar ôl bod yn segur;
- Dangosyddion Gwasanaethau Oedolion;
- Dangosyddion y Gwasanaeth Plant a Theuluoedd;
- Y dangosyddion digartrefedd;
- Dangosyddion Rheoli Gwastraff,
- Dangosyddion Priffyrdd; a
- Y Dangosyddion Cynllunio 5.5 Mae'r adroddiad hefyd yn amlygu rhai meysydd sy'n tanberfformio yn erbyn targedau.

Mae'r adroddiad hefyd yn amlygu tri maes a danberfformiodd yn erbyn targedau a osodwyd. Trafodwyd y rhain gan y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a'r Pwyllgor Gwaith a bydd y Tîm Arweinyddiaeth yn arwain y gwaith gwella ac yn ei fonitro. Y dangosyddion yw:

1. Canran y ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth yr ymatebwyd iddynt o fewn yr amserlen;
2. Canran y rhai sy'n gadael blwyddyn 11 ac sy'n NEET; a
3. Nifer y diwrnodau ar gyfartaledd i ddarparu'r Grant Cyfleusterau i'r Anabl

Mae rhagor o wybodaeth, yn cynnwys yr holl ddangosyddion, i'w gweld yng [Ngherdyn Sgorio Ch4 ar gyfer 2023/24](#)

Hunanasesiad Corfforaethol

Fel rhan o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, nodwyd gwaith monitro perfformiad pob awdurdod lleol ar sail hunanasesiad.

Gofynnwyd i bob Gwasanaeth (y mae gan Gyngor Sir Ynys Môn 9 ohonynt) gwblhau hunanwerthusiad - gan sgorio eu perfformiad ar feysydd a nodwyd ac a ystyriwyd yn bwysig er mwyn mesur perfformiad cyffredinol gwasanaethau. Gofynnwyd iddynt werthuso eu perfformiad yn erbyn un o'r pum maen prawf ac wedi hynny fe'u heriwyd ynghylch eu canfyddiadau gan grŵp o swyddogion ac aelodau etholedig a elwir yn broses Adolygu Gwasanaeth:

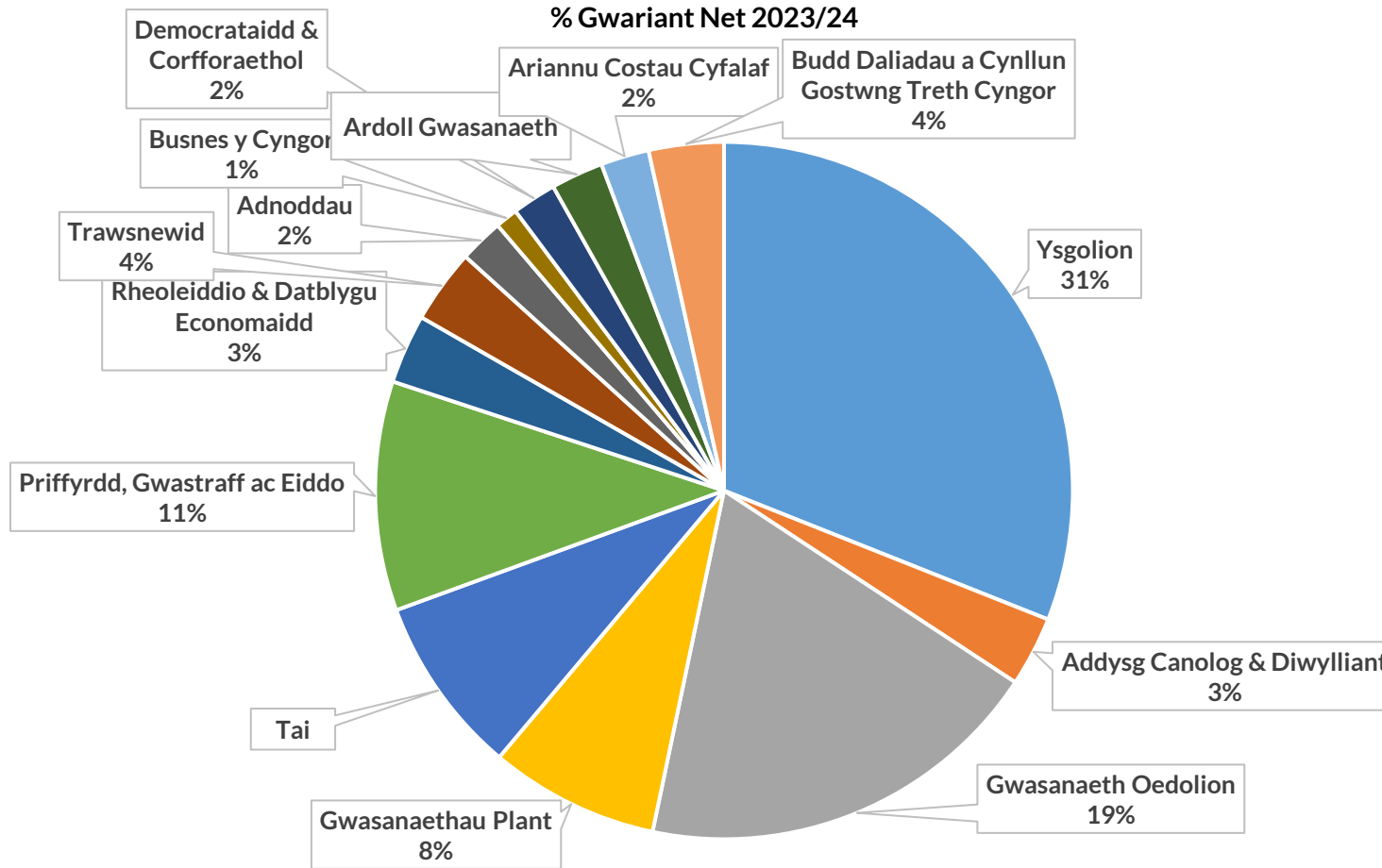
Nododd yr asesiad cyffredinol yn dilyn y broses Adolygu Gwasanaeth y graddfeydd a ganlyn:

Maes a nodwyd	Sgôr y Perfformiad
Cynllunio Gwasanaethau	Yn mynd y tu draw i Ddisgwyliadau
Cynllunio Ariannol	Yn mynd y tu draw i Ddisgwyliadau
Cynllunio'r Gweithlu	Yn mynd y tu draw i Ddisgwyliadau
Rheoli Asedau	Yn Bodloni Disgwyliadau
Rheoli Contractau a Chaffael	Yn Bodloni Disgwyliadau
Rheoli Risg ac Archwiliadau	Yn Bodloni Disgwyliadau
Rheoli Perfformiad	Yn mynd y tu draw i Ddisgwyliadau

Alldro Refeniw Ariannol 2023/24

Mae rhaniad yr alldro refeniw fesul gwasanaeth am y flwyddyn ariannol yn diweddu 31 Mawrth 2024, gan gynnwys y Cyfrif Refeniw Tai, i'w weld yn y siart isod:

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgriwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	17 Medi, 2024
Pwnc:	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Pwrpas yr Adroddiad:	Cynorthwyo'r Pwyllgor Sgriwtini i ystyried, cytuno ar ac adolygu ei flaen raglen ar gyfer 2024/25
Cadeirydd Sgriwtini:	Cyng Douglas Fowle
Aelod(au) Portfolio:	Amherthnasol
Pennaeth Gwasanaeth:	Lynn Ball, Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro
Awdur yr Adroddiad:	Anwen Davies, Rheolwr Sgriwtini
Rhif Ffôn:	07971167198
E-bost:	AnwenDavies@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	Yn berthnasol i'r holl Aelodau Sgriwtini

1 – Argymhelliad/Argymhellion

Gofynnir i'r Pwyllgor:

A1 gytuno'r fersiwn gyfredol o'r flaen raglen waith ar gyfer 2024/25

A2 nodi'r cynnydd a wnaed hyd yma o ran gweithredu'r flaen raglen waith.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Rhaglennu gwaith yn effeithiol yw sylfaen sgriwtini effeithiol mewn llywodraeth leol. Mae ein blaen raglenni gwaith treigl ar gyfer Sgriwtini wedi'u halinio â blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor a'r rhaglenni trawsnewid corfforaethol – ac yn sicrhau bod rôl sgriwtini Aelodau yn gwneud cyfraniad go iawn i flaenoriaethau gwella'r Cyngor.

3 – Egwyddorion fel canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

3.1 Yr effaith y mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/dinesydd]

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]

3.4 Sgriwtini'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu sicrhau ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- Hirdymor
- Atal
- Integreiddio
- Cydweithio
- Cynnwys

[ffocws ar lesiant]

3.6 Effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar:

- y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010
- y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (wrth wneud penderfyniadau strategol)
- y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

[ffocws ar gydraddoldeb a'r Gymraeg]

4 - Cwestiynau Sgrwtini Allweddol

5 – Cefndir / Cyd-destun

1. Cefndir

1.1 Rhaglennu gwaith yn effeithiol yw sylfaen swyddogaeth sgrwtini effeithiol llywodraeth leol¹. O'i wneud yn dda, gall rhaglennu gwaith fod o gymorth i osod y sylfeini ar gyfer gwaith amserol sydd wedi ei dargedu ar faterion o bwysigrwydd lleol sy'n dangos ble gall sgrwtini Aelodau ychwanegu gwerth. Mae arfer dda'n hyrwyddo dau fater allweddol a ddylai fod wrth galon y flaen raglen waith sgrwtini:

- Her mewn perthynas â blaenoriaethu ffrydiau gwaith
- Yr angen am ymagwedd a arweinir gan aelodau a rhyngwyneb gyda swyddogion.

1.2 Egwyddorion sylfaenol rhaglennu gwaith yn dda²

- Ni ddylai rhaglennu gwaith fod yn broses "cychwyn-stopio"
- Rhaglenni gwaith sy'n cyd-fynd â'i gilydd ar gyfer pwyllgorau sgrwtini gwahanol
- Cydbwysedd rhwng gwahanol ddulliau o weithio
- Proses effeithiol ar gyfer rhoi gwybod am / uwch gyfeirio materion i'r Pwyllgor Gwaith
- Mewnbyn a sylwadau cydranddeiliaid mewnol
- Gweithio'n agos â'r Pwyllgor Gwaith
- Cysylltiadau gyda'r Adroddiad Sgrwtini Blynyddol (teclyn ar gyfer gwerthuso a gwella)

2. Cyd-destun Lleol

2.1 Mae'r arfer o raglennu gwaith ymlaen llaw wedi cael ei hen sefydlu ac mae'r rhaglenni gwaith yn raglenni treigl sy'n canolbwyntio ar ansawdd y gwaith craffu ac sydd â llai o eitemau er mwyn ychwanegu gwerth. Maent yn declyn pwysig i gynorthwyo Aelodau i flaenoriaethu eu gwaith ac fe'u trafodir gyda'r Tîm Arwain a'r Penaethiaid Gwasanaeth. Bydd y ddau bwyllgor yn adolygu cynnwys eu rhaglenni gwaith yn rheolaidd er mwyn sicrhau eu bod yn berthnasol ac yn adlewyrchu blaenoriaethau lleol. Mae ein trefniadau lleol ar gyfer cynllunio ymlaen bellach yn rhoi mwy o ffocws ar:

- Agweddau strategol
- Ymgynghori gyda dinasyddion / cydranddeiliaid eraill a chanlyniad hynny

¹ A Cuning Plan? Devising a scrutiny work programme, Canolfan Craffu Cyhoeddus (Mawrth 2011)

² A Cuning Plan? Devising a scrutiny work programme, Canolfan Craffu Cyhoeddus (Mawrth 2011)

- Blaenoriaethau Cynllun y Cyngor a phrosiectau trawsnewid
- Risgiau a gwaith arolygu a rheoleiddio
- Materion ar flaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith.

Canlyniad: rhaglenni gwaith treigl ar gyfer pwyllgorau sgriwrtini sydd wedi'u halinio â blaenoriaethau corfforaethol.

2.2 Cadeiryddion pwyllgor sy'n arwain ar ddatblygu blaen raglenni gwaith a'r rhaglenni hynny'n cael eu cyflwyno i'r Fforwm Cadeirydd ac Is-gadeiryddion Sgriwrtini yn fisol ac ar gyfer eu cymeradwyo ym mhob cyfarfod arferol o'r pwyllgorau sgriwrtini. Ystyrir y Fforwm fel cyfrwng pwysig ar gyfer goruchwyllo'r rhaglenni hynny a thrafod blaenoriaethau ar y cyd.

2.3 **Ymagwedd “Cyngor cyfan” tuag at Sgriwrtini:** mae ein rhaglenni gwaith yn darparu sylfaen gref ar gyfer ein rhaglenni gwella gan sicrhau bod y rôl y mae Sgriwrtini yn ei chwarae yn nhrefniadau llywodraethiant yr Awdurdod yn:

- Cefnogi proses gwneud penderfyniadau sy'n gadarn ac yn effeithiol
- Gwneud cyfraniad go iawn i flaenoriaethau gwelliant y Cyngor
- Parhau i esblygu.

3. Materion ar gyfer eu hystyried

3.1 Mae'r Pwyllgor Sgriwrtini yn derbyn diweddariadau rheolaidd ar weithrediad ei flaen raglen waith. Mae copi o'r rhaglen waith gyfredol ar gyfer 2024/25 ynghlwm fel **ATODIAD 1** i'r adroddiad hwn fel y gellir cyfeirio ati ac mae'n cynnwys newidiadau a wnaed i'r rhaglen waith ers i'r Pwyllgor ystyried y ddogfen ddiwethaf³

3.2 Lle mae hynny'n briodol, gellir ychwanegu eitemau at flaen raglen waith y Pwyllgor yn ystod y flwyddyn ddinesig. Gellir cyflwyno ceisiadau am i eitemau ychwanegol gael eu cynnwys ar y rhaglen waith ar gyfer eu ystyried drwy lenwi Ffurflen Gais Aelodau yn gofyn am i eitem gael ei hystyried ar gyfer Sgriwrtini. Yn y lle cyntaf, caiff y ceisiadau eu hystyried gan y Fforwm Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion, gan ddefnyddio'r meini prawf isod:

- Amcanion strategol a blaenoriaethau'r Cyngor (fel y cânt eu hamlinellu yng Nghynllun y Cyngor)
- Gallu'r Pwyllgor i ddylanwadu ar ac/neu i ychwanegu gwerth ynghylch pwnc penodol (bydd angen cwblhau Ffurflen Prawf Arwyddocâd Sgriwrtini).

6 – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb [gan gynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

6.1 Yr effeithiau posibl ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010

6.2 Yr effeithiau posibl ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (penderfyniadau strategol)

6.3 Yr effeithiau posibl ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

³ Cyfarfod o'r Pwyllgor Sgriwrtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 13 Mehefin, 2024

Dim yn berthnasol yn achos y mater trosfwaol hwn ond bydd yn cael ei ystyried fel rhan hanfodol yn ystod y broses o baratoi ar gyfer cynigion penodol a fydd yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor eu hystyried.

7 – Goblygiadau Ariannol

Amherthnasol

8 – Atodiadau

Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol 2024/25

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Anwen Davies, Rheolwr Sgriwtini, Cyngor Sir Ynys Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni LL77 7TW

RHAGLENNU EITEMAU AR GYFER SGRIWTINI MAI, 2024 → EBRILL, 2025
[Fersiwn dyddiedig 05/09/24f1]

Nodyn i Randeiliaid a'r Cyhoedd

Mae yna [Brotocol Siarad Cyhoeddus mewn Pwyllgor Sgriwtini](#) wedi'i gyhoeddi gan y Cyngor.

Os ydych yn dymuno siarad ar unrhyw eitem benodol mewn Pwyllgor Sgriwtini yna dylech gofrestru eich diddordeb drwy gyflwyno cais ysgrifenedig gan ddefnyddio'r ffurflen sydd ar gael cyn gynted â phosibl ac o leiaf 3 diwrnod gwaith clir cyn cyfarfod y Pwyllgor penodol. Cewch wybodaeth am y cyfarfod, a pha eitemau fydd yn cael eu trafod wrth ddarllen y Blaen Raglen Waith yma. Cysylltwch â'r Rheolwr Sgriwtini os oes gennych unrhyw ymholiadau [Anwen Davies: AnwenDavies@ynysmon.llyw.cymru]

Tudalen 61

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL	PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO
Mai, 2024 (21/05/24)	Mai, 2024 (21/05/24)
Ethol Cadeirydd: 2024/25	Ethol Cadeirydd: 2024/25
Ethol Is-gadeirydd: 2024/25	Ethol Is-gadeirydd: 2024/25
Mehefin, 2024 (13/06/24) – Ch4	Mehefin, 2024 (19/06/24) – Addysg / Y Gymraeg
Monitro Perfformiad: Sgorfwrdd Corfforaethol Ch4: 2023/24	Y Gymraeg <ul style="list-style-type: none"> Adroddiad Blynyddol ar Safonau'r Gymraeg: 2023/24 Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg: 2023/24 → Mesur Cynnydd
Dogfen Gyflawni Flynyddol: 2024/25	Enwebu Aelod Pwyllgor ar y Panel Sgriwtini Cyllid
Hunan Asesiad Corfforaethol Drafft 2024	
Adolygiad Sgriwtini o Ddangosydd Perfformiad 29: Gosod Tai'r Cyngor – adroddiad terfynol	
Eitem er gwybodaeth: Adroddiad Cynnydd Ch 4 2023/24 Uchelgais Gogledd Cymru	
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25
Dim cyfarfod wedi'i raglennu	Gorffennaf, 2024 (10/07/24) - Gwasanaethau Brys
	Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru
	Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL	PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO
	Adroddiad Blynyddol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn: 2023/24
	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25
Medi, 2024 (17/09/24) – Ch1	Medi, 2024 (12/09/24) - Taclo Tlodi
Monitro Perfformiad: Sgorfwrdd Corfforaethol Ch1: 2024/25	Cyngor ar Bopeth Ynys Môn
Cyd-Bwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru (i'w gadarnhau)	Medrwn Môn
Adroddiad Perfformiad Blynyddol: 2023/24	Rhaglen Cymunedau am Waith a Mwy
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25
Hydref, 2024 (16/10/24)	Hydref, 2024 (15/10/24) – Addysg a Datblygu Cymunedol Cynaliadwy
Adroddiad Blynyddol Gwasanaeth Rhanbarthol Cynllunio at Argyfwng: 2023/24	Adroddiad Blynyddol Ynys Môn gan GwE: 2023/24
Adroddiad Blynyddol Bwrdd Partneriaeth Gogledd Cymru (Rhan 9): 2023/24	Adroddiad Cynnydd Panel Sgriwtini Addysg
Cynllun Strategol Caffael	Menter Môn
Arolygiaeth Gofal Cymru: Llythyr Gwiriad Gwella Gwasanaethau Oedolion (i'w gadarnhau)	
Eitem er gwybodaeth: Uchelgais Gogledd Cymru: <ul style="list-style-type: none"> • Adroddiad Blynyddol: 2023/24 • Adroddiad Cynnydd Ch1: 2024/25 	
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25
	Tachwedd, 2024 (13/11/24) - Iechyd
	Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
	Archwilio Cymru: Adroddiad Gofal Brys ac Argyfwng: Llif allan o'r Ysbyty – Rhanbarth Gogledd Cymr
Tachwedd, 2024 (19/11/24) - Ch2	Tachwedd, 2024 (20/11/24) – Trosedd ac Anhrefn
Monitro Perfformiad: Sgorfwrdd Corfforaethol Ch2: 2024/25	Adroddiad Blynyddol Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Gwynedd ac Ynys Môn: 2023/24
Cynllun Strategol Môn Actif	Rhaglen Ffyniant Bro Ynys Môn – Mesur Cynnydd
Asesiad y Farchnad Dai Leol 2024	Cynllun Strategol Moderneiddio Gwasanaethau Oedolion
Adroddiad Cynnydd Panel Sgriwtini Cyllid	Porthladd Rhydd Ynys Môn (i'w gadarnhau)

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL	PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25
Ionawr, 2025 (15/01/25) – Cyllideb 2025/26 (bore)	Ionawr, 2025 (14/01/25)
Sefydlu Cyllideb 2025/26 (cyllideb refeniw) - cynigion drafft cychwynnol	Diogelu Corfforaethol
Adroddiad Cynnydd Panel Sgriwtini Cyllid	Rhaglen Cronfa Ffyniant Bro Ynys Môn – Mesur Cynnydd
	Comisynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru / Heddlu Gogledd Cymru
	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25
Ionawr, 2025 (15/01/25) (prynhawn)	
Hunan-Asesiad Corfforaethol – diweddariad 6 mis ar gynnydd	
Eitem er gwybodaeth: Adroddiad Cynnydd Ch2:2024/25 Uchelgais Gogledd Cymru	
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25	
Chwefror, 2025 (19/02/25) – Cyllideb 2025/26	Chwefror, 2025 (12/02/25) - Addysg
Cynigion Drafft Terfynol Cyllideb 2025/26 – refeniw a chyfalaf	Adroddiad Cynnydd Panel Sgriwtini Addysg
Adroddiad Cynnydd Panel Sgriwtini Cyllid	Partneriaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad Gwynedd ac Ynys Môn
	Adroddiad Blynyddol ar Gydraddoldeb: 2023/24
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25
Mawrth, 2025 (11/03/25) - Ch3	Mawrth, 2025 (12/03/25)
Monitro Perfformiad: Sgorfwrdd Corfforaethol Ch3: 2024/25	Cyfoeth Naturiol Cymru
Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai: 2025/2055	Cynllun Strategol Tuag at Sero Net
Cynllun Strategol Rheoli Risg Llifogydd (i'w gadarnhau)	
Eitem er gwybodaeth: Adroddiad Cynnydd Ch3:2024/25 Uchelgais Gogledd Cymru	
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25
Ebrill, 2025 (10/04/25)	Ebrill, 2025 (09/04/25)

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL	PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO
	Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus – trefniadau llywodraethiant / craffu cynnydd ar wireddu'r Cynllun Llesiant
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2024/25

Eitemau i'w rhaglennu

Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol	Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio
Cyfrifiad 2021	Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru / Heddlu Gogledd Cymru
Rhaglen Strategaeth Moderneiddio Cymunedau Dysgu a Chryfhau'r Gymraeg	Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru
Cynllun Strategol Coed	Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru
Cynllun Rheoli Asedau Gwasanaeth 2024-2034– Ystad Mân-ddaliadau	Craffu ar Bartneriaethau
Adroddiad Cynnydd Ch4:2024/25 Uchelgais Gogledd Cymru	Cynllun Gweithredu Llety Sipsiwn a Theithwyr
	Adroddiad Blynyddol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn: 2024/25 (Mehefin 2025)
	Rhaglen Cymunedau am Waith a Mwy: Adroddiad Blynyddol 2024/25 (Mehefin-Gorffennaf, 2025)
	Gwella Dibynadwyedd a Gwytnwch ar draws y Fenai
	Effaith Twristiaeth ar Gymunedau Lleol Ynys Môn (penderfyniad gan y Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio, 21/06/2023)
	Cynllun Datblygu Lleol Ynys Môn (cytundeb cyflawn)
	Craffu Partneriaethau – adolygiad blynyddol (Mawrth 2026)